ОКТЯБРЬ
3
вторник
1939 он
№ 228 (2928)
Сэн 10 мүнгэ

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

…тагай Соведүүдтэ һунгалтануудта организованно бэлэдхэл

…э жэлэй һүүлдэ болхоо бай… …ажалшадай депутадуудай ню… Соведүүдтэ һунгалтанууд …социалистическэ демокра… …шэнэ торжество болохо …. Хэдэн арбаад миллион …гшад болбол советскэ заса… …нютагай органуудай һунгал… …дые илаһан социализмын …й Сталинска Конституцитай …дуулан үнгэргэхэ байна. …шадай депутадуудай хизарай, …тной, окружной, городской, …нно, сельскэ ба поселково …үүд болбол бүгэдэнитын, … ба сэхэ һунгуулиин эрхын …һэ һуури дээрэ нюуса голо… …аар түрүүшиинхеэ һунгаг… байна. СССР-эй Верховно …дтэ, союзна ба автономно …убликануудай Верховно Со…үүдтэ депутадуудые һунгал… адали, мүнөө болхоо байгаа …уулиин кампани болбол ма… хүдэлмэришэн, таряашан ба …ллигенциин моральна-полити… …э нэгэдэлые, Ленин-Сталинай …иин ба советскэ засагай хү…эри доро коммунизмын шэ…үүд илалтанууд тээшэ шууд …элтэйгээр ошожо ябаа, СССР… …арадуудай ахадүүгэй ханиба… …ае демонстрировалха байна. …һунгуулиин округууд ба һун… …иин участогуудай хилэнүү… хараалаха, һунгуулиин ко…ссануудай членгүүдые шэлэн …ха, һунгагшадай список табил… бэлэдхэхэ мэтын, иимэ ор…низационно-техническэ хүдэлмэ… болбол һунгалтануудта бэлэд…эй энэ этапта шиидхэхы уд…шанартай байха байна. Һун…уулиин округуудай хилэнүүдые …раалан ололго—туйлай ехэ хэ…. Һунгуулиин участогууд бол… союзна ба автономно респуб…ликануудай Верховно Соведүүдтэ …нгалтын үедэ байһан террито…роо гол түлэб үлдэхэ байна. …эшье, һунгуулиин округуудай … зуугаад дахин олон болохо. …рбээ СССР-эй Верховно Совед… һунгалтын үедэ нэгэ һунгуу…лиин округта 300 мянган хүнзон, …ФСР-эй Верховно Соведтэ һун…лтын үедэ—150 мянган хүнзон …гэ һунгуулиин округта ороһон …йгаа һаа, мүнөө тон баахан …льсоведэй территори дээрэ …льскэ соведтэ һунгалтын талаар … һунгуулиин округууд, тон …ахан городской райондо район… Соведтэ һунгалтын талаар 35 …унгуулиин округууд байгуулаг…ха байна. Шухала зорилго …ун болоноб гэхэдэ, **һунгуулиин …контой хүсэд зохилдуулан, …унгуулиин округуудай хилэ…үүдые зүбөөр хараалаха** …бадал болоно. Хүнзоной тооһоо …улдыдан, һунгуулиин округуу…дай байгуулагдадаг дээрэһээ, …сельсовет, райсовет, горсовет …бүхэн хадаа тэрээнэй терри…тори дээрэ байгаа хүнзоной тоое …түбхын түрүүндэ бүридхэн то…дорхойлохо ёһотой.

Гэбэшье, зарим газарнуудта хүнзоной тоое уридшалан тоолонгүйгөөр, гансал хүнзоной бүхэсоюзна бэшэлгын мэдээнүүдһээ …дулдыдан, һунгуулиин округуудай хилэнүүдые тодорхойложо …хилэһэн байна. Бэшэлгэһээ хойшо үнгэрһэн сагай торшо соо хүнзоной тоодо ехэ хубилалтанууд болоһон байжа болохо гэжэ мартанад. Зарима хүнүүд байһан байраһуудалаашье һэлгэһэн байжа болохо. Хэдэн зуугаад ба мянгаад хүнүүд шэнэ гэрнүүдтэ орожо байна.

Һунгуулиин закон болбол һунгагшадай список табилгые нютагай Соведүүдтэ даалгана. Эдэ списогүүд хадаа ажалшадай депутадуудай бүхы Соведүүдтэ һунгалтануудта нэгэн байха байна, тиимэһээ тэдэнэр болбол нэрэ, обог, наһан, һунгагшадай байһан газар ба мүн ажалшадай депутадуудай тусхайта соведүүдтэ һунгалтын талаар һунгуулиин округуудай номернуудые заалгатайгаар, һунгуулиин участок бүридэ алфавитна гуримаар табигдаха ёһотой. Список табилга хадаа туйлай ехэ удхашанартай. Списокто оруулагдаагүй һунгагша голосованида хабаадаха эрхээ хаһагдаха зэргэтэй болохо дээрэһээ, иимэ ушарые тохёолдуулжа ябашье болохогүй. Һунгагшадай список болбол, бүгэдэнитын харамжада тунхаглагдаха үедөө,—энэ хадаа һунгалтануудай болхоһоо 35 хоног урда,—бааханшье алдуу, хазайралтагүй, тодо һонор байхын тулада, мүнөө тон нарииваар бэлэдхэгдэхэ ёһотой.

Энэ кампанида һунгуулиин комиссануудта тухайлбаряар 7 миллион хүн орохо байна. Һунгалтануудта организационно-техническэ бэлэдхэлэй бүхы харюусалга энэ туйлай ехэ активта тудаха байна. Энээнэй урда тээ һунгуулиин комиссануудта хабаадаһан, бүхы активистнуудые хэрэглэхэ, эдэнэй опыттой зон байһан туладань, участково һунгуулиин комиссануудые эгээл түрүүн эдээгээр укомплектовалха хэрэгтэй. Үдэр бүри урагажа байгаа ба һунгалтануудые үнгэргэхэ мэтын, иимэ шухала гүрэнэй хүдэлмэриие дүүргэжэ шадаха, хэдэн миллион шэнэ активистнуудые һунгуулиин комиссануудай составта хандуулха хэрэгтэй. Районно партийна комитедүүд, эхин партийна организацинуудай парткомууд ба бюронууд, мүн комсомольско, профсоюзна ба бусад общественнэ организацинууд болбол һунгуулиин комиссанууддахи хүдэлмэридэ орохоор нүхэдые элирүүлхэ ба хараалаха ёһотой. Эдэнэр хадаа социалистическэ байгуулалтын түрүү хабаадагшад, эрхим хүнүүд байха ёһотой.

Хизаарай, областной, национальна ба административна округуудта окружной, районно, городской, сельскэ ба поселково һунгуулиин комиссанууд болбол һунгалтануудһаа урда 55 хоногһоо хожом бэшэ байгуулагдаһан байха ёһотой. Окружной һунгуулиин комиссанууд һунгалтануудһаа урда 50 хоногһоо хожом бэшэ байгуулагдаһан байха ёһотой. Есэсээ, участково комиссанууд болбол һунгалтаһаа урда 45 хоногһоо хожом бэшэ хүдэлмэридөө орохо уялгатай. Энэ үедэ бүхы һунгуулиин комиссануудые,—тэдэнэр 1 миллион 400 мянга шахуу байха,—гэр байраар хангаха хэрэгтэй.

Һунгуулиин кампаниин эхилэһэн тухай соносхогдоһоной һүүлээр һунгалтануудта организационно-техническэ бэлэдхэл ябуулжа эхилэхэ гэжэ зарим газарнуудта бодоно. Энэ буруу гээшэ. Үнгэрһэн һунгалтануудай үедэ организационно хүдэлмэриие зарим газарнуудта сэгнээгүй байһан ябадал хадаа һунгагшадай списогы хожомдуулжа ба олон алдуу дутуунуудтайгаар табиха ушарта хүргэһэн байна. Зарим газарнуудта гэр байрын саг соогоо бэлэн болоогүй байһан дээрэһээ, һунгуулиин комиссанууд хүдэлмэридөө хожомдожо ороһон байна. Үнгэрһэн алдуунууд мүнөө ябашье дабтагдаха ёһогүй.

Өөрынгөө агууехэ сүлөөлэлгын зорилгые баатар Улаан Армиин хүндэтэйгөөр дүүргэжэ ябаа, энэ историческа үдэрнүүдтэ, манай бүхы орон болбол политическэ ба үйлэдбэриин дээшэлэлые үзэжэ байна. Энэ дээшэлэл хадаа һунгуулиин кампаниин эхилэлгэнээр үшөө бүри үргэдэхэ байна. Манай бүхы организационно хүдэлмэриин хэмжээ хадаа советскэ хүнүүдэй политическэ активностьдо таараха ёһотой, тиихэдэ, нютагай Соведүүдтэ һунгалтанууд болбол коммунистнүүд ба партий набэшэнүүдэй сталинска блогой гайхамшаг илалтые үгэһэн, СССР-эй, союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ һунгалтануудай үнгэрһэндэ ороходоо, үшөө бүри образцовоор үнгэрэхэ байна.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

TASS-iin MEDEESEL

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymeer Xarilsantuhalalsaxa tuxai soveedske-estoonsko paaktiiji ratifikaacalga tuxai

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiym bolbol ene onoi sentiaabriiin 28-da Moskvaada batalagdahan, xarilsantuhalalsaxa tuxai soveedske-estoonsko paaktiiji, sentiaabriiin 29-de ratificiirovalba.

GERMAANIIIN GADAADA XEREGYYDEI MINIISTR GOSPODIIN fon-RIBBENTROOPIIN MEDYYLGE

Moskvaahaa busaxiingaa urda tee, Germaaniiin Gadaada xeregyydei miniistr gospodiin fon-Ribbentroop xadaa TASS-iin sotryydnigta doro dursagdahan medyylgiiji xehen baina: „Bi xadaa Moskvaada bahal ton bogonixon sag soo baigaab. Daxiaad jirexedee, bi ende ynixen baixiiji naidanab. Gebeşji, bidener xadaa ede xojor ydernyydiiji haitar xeregleebdi. Doro dursagdahan zyilnyyd eli bolgogdohon baina:

1). Germaano-Soveedske xanibarisaan xadaa mynөө eseslen togtoogdoo.

2). Xojor oronuud xadaa zyyn-jevropeiske asuudalnuudta gurbadaxi derzaavanuudai xamaaralsalgiiji xezeedeş tabixagyi.

3). Xojor oronuud xadaa, miirei hergeen bodxoolgiiji xysene ba germaanida esergyy Aangli ba Fraanciin ton bodomzogyi ba perspektiivgyi temeselee zogsooxiijinь xysene.

4). Gebeşji, xerbee ede oronuudta dainiiji yysxegşedei xeteree haanь, Germaani ba SSSR bolbol eneende jamaraar xariuusaxiiji medexe baina".

Miniistr xadaa Germaaniiin praviitelьstvo ba SSSR-ei praviitelьstviin xoorondo ysegelder tuilagdahan ekonomiiçeska ton yrgen programma tuxai xelseen tuşaa xelebe.

Ene xelseen xadaa xojor oronuudta tuha asaraxa baina.

Gospodiin fon-Ribbentroop tygesxeldөө iigeze medyylbe: „Xelselgenyyd bolbol ilangajaa xanibarisaagai ba zoxistoi atmosfeerede yngergegdebe. Gadna, namda soveed praviitelьstvoor, ilangajaa g. g. Staalin ba Moolotovoor xegdehen imagta hain ugtalgii temdeglexiiji xamaghaa uridşalan xyseneb".

(TASS).

Эстониин гадаада хэрэгүүдэй министр г. К. Селтерэй хүндэлэлдэ, ССР Союзай Совнаркомой түрүүлэгшэ ба Гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүх. В. М. Молотов обед үгэбэ.

Энэ оной сентябриин 29-дэ, ССР Союзай Арадай Комиссарнуудай Соведэй түрүүлэгшэ ба Гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүх. В. М. Молотов болбол Эстониин Гадаада хэрэгүүдэй министр г. К. Селтерэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ. Обедтэ, господин министрые үдэшэгшэд, гүрэнэй Думын түрүүлэгшэ проф. г. Ю. Улуотс, проф. г. А. Пийп, г. Кана ерэбэд.

Москвадахи Эстонско миссиин составһаа, посланник г. Рей, г. Оянсон, м-м Оянсон, г. Синка, м-м. Синка, г. Саукас. г. Мальберг, м-м Мальберг, ерэлсэбэ.

Дээрэ дурсагдаһан нюурнуудһаа гадна, нүхэд И. В. Сталин, К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, А. Ф. Горкин, В. П. Потемкин, В. Г. Деканозов, С. А. Лозовский, К. А. Мерецков, К. Н. Никитин, А. Е. Краснов, Р. П. Хмельницкий, С. П. Козырев, В. Н. Барков, А. П. Васюков, П. М. Куройтев, А. А. Соболев ерэбэд.

Обедэй үедэ, нүх. В. М. Молотов ба г. К. Селтер хадаа амаршалгын үгэнүүдые андалдаба. Обед хадаа ханибарисаагай атмосферада үнгэрбэ.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКЫЕ, ЭСТОНИИН ГАДААДА ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТР г. К. СЕЛТЕР ХАРАБА.

Энэ оной сентябриин 29-дэ, Эстониин Гадаада хэрэгүүдэй министр г. К. Селтер болбол гүрэнэй Думын түрүүлэгшэ профессор Ю. Улуотс, профессор А. Пийп, Эстониин посланник г. Рей, Эстонидо бйдаг СССР-эй полпред нүх. Никитин, НКИД-эй прибалтийска оронуудай таһагые эрхилэгшэ нүх. А. П. Васюков ба бусадай үдэшэлгөөр, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкые хараба.

Министр хадаа выставкын директор академик Н. В. Цицинээр угтагдаба.

* * *

Энэ оной сентябриин 29-дэ, Эстониин Гадаада хэрэгүүдэй министр г. К. Селтер болбол Ехэ театртa гараһан, «Иван Сусанин» гэжэ оперто ерэһэн байна. (ТАСС).

Germaaniiin gadaada xeregyydei miniistr gospodiin Ioaxiim fon-Ribbentroop Moskvaahaa busaba

Ene onoi sentiaabriiin 29-de, Germaaniin gadaada xeregyydei miniistr g. Ioaxiim fon-Ribbentroop xadaa g. Forsteer, g. Gaays, g. Şnyyrre ba busadai ydeşelgөөr Moskvaahaa niidebe.

Centraalьna aeropoortdo, Gadaada xeregyydei Aradai Komissaariiji orologşo nyx. V. P. Poteemkin, Mossoveedei tyryylegşiiji orologşo nyx. M. A. Jasnoov, Germaanida baidag SSSR-ei polpreed nyx. A. A. Şkvaarcev, NKID-ei protokoolьno tahagiiji daagşa nyx. V. N. Baarkov, NKID-ei centraalьna - jevropeiske tahagiiji daagşa nyx. A. M. Aleksandroov, Germaanida baidag SSSR-ei polpreedstviin negedegeer sekretaarь nyx. V. N. Paavlov, Moskvaa goorodoi komendaant polkoovnig nyx. F. I. Syvoorov, Moskvaada baidag germaanska posoolьstviin byxii sostaav, onso ba byrin erxete posool g. fon-der Şylenbyyrg ba Itaaliiin onso ba byrinerxete posool g. Rooss gegşed g. fon-Ribbentroopiiji ydeşebed.

Centraalьna aeropoort xadaa soveed ba germaanska tuguudaar şimegdenxei baiba. Miniistriiji ydeşelgede, xyndete xaruul tabigdahan baigaa.

СССР-эй орденууд ба медальнуудые барюулга

Сентябриин, 27-до СССР-эй Верховно Соведэй президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр М. И. Калинин шагнагдагшадта орденууд ба медальнуудые барюулба.

Выставкын барилгын хүдэлмэринүүдэй амжалтатай дүүрэһэнтэй дашарамдуулан шагнагдаһан, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын тусгаар илгарһан организаторнууд, барилгашад ба оформительнуудта орденууд ба медальнууд үгтэбэ.

Тэрэшэлэн Хасан нуурые хамагаалха зуураа, боевой даабаринуудые эрхим дүүргэһэн ба шэнзоригые харуулһанай түлөө Улаан-Армиин боецүүдэй ба командирнуудай группа шагнал абаба. Тэрэшэлэн, шагнагдаһан военнэ хүдэлмэришэдтэ орден ба медальнууд үгтэбэ.

Промышленностиин тусгаар обьектнүүдые бариха паравительственнэ даабариие эрхим һайнаар ба сагболзортонь гүйсэдхэһэнэй түлөө тусгаар байгуулгын хүдэлмэришэд орденуудые абана.

Орденууд ба медальнуудые үгэһэнэйгөө һүүлээр, нүхэр Калинин богонихон үгэ хэлэбэ.

—Хүдөө ажахын выставкые харахаһаан урид хүн бүхэн хадаа—нүхэр Калинин хэлэнэ—тэндэ үнтэй сэнтэй ба гоё һайхан юумые харахабди гэжэ һанадаг. Тиин, тэдэнэр хадаа, сэхыень хэлэхэдэ, тухайлһанһаан нилеэд гоё һахан юума выставка дээрэ олодог байна. (**Аплодисментнүүд**).

Энэ хадаа выставкын барилгые баригшадта тон ехэ стимул гээшэ, —юуб гэхэдэ, ажалшадай олонмиллионно масса выставкада орожо гарахадаа, тэрээндэ ехэл ханахай гарана. Энэ хадаа, хүдэлмэринь хэрбээ «эрхимээр» бэшэшье һаа, ябашье «һайнаар» хэгдэһэн байна гэжэ харуулна». (**Аплодисментнүүд**).

Выставка болбол,—нүхэр Калинин хэлэнэ,—манай искусствыншье талаар ба манай советскэ зоной эмхидхэлгын шадабариин талаар нилеэд ехэ амжалта гэжэ тоолоноб. Выставкые идеальна болгохын түлөө үшөө хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй байна, гэбэшье, мүнөө байгаа туйлалгануудань тон үндэр хэмжээдэ байна. Иимэ выставка дэлхэй дээрэ үшөө байгаагүй гэжэ һананаб. Энэшье ойлгостой даа. Үмхиржэ байгаа капитализм хадаа хүнтүрэлтэндэ ямаршье шэнэ юумые үгэжэ шадаагүй байхадань, залуу социалистическэ строй хадаа үргэн ехээр хүгжэхэ творческо хүсэшадалаар дүүрэн.

Бидэ мүнөө түрүүшынлэ алхамуудаа хэжэ байнабди. Тээд, социализм хадаа олон талаараа капитализмын урдань гараа. Социализм болбол бүрин хүсэд болбосороод байхадаа хайшан гээд хүгжэн дэлгэрхэб? Коммунистическэ стройн үедэ арадай массануудай творческо хүсэнүүдэнь мүнөө манай бодожо болохогүй хизаар хүртэр дэлгэрэхэ байна гэжэ бодохо хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын ба культурын хүгжэлтэдэ, искусствын ба эмхидхэлгын шадабаринуудай хүгжэлтэдэ, нэгэ үгөөр хэлэбэл, социалистическэ байгуулалтын, социалистическэ ухаанай хүгжэлтэдэ, хүдөө ажахын выставка хадаа максимальна результадуудые туйлаһай гэжэ хүсэхые зүбшөөгыт. (**Нэрьемэ аплодисментнүүд**).

ВКП(б)-эйн ЧЛЕНЭЙ КАНДИДАДУУДАЙ СУГЛААН

1939 оной, сентябриин 27-до, үдэшын 6 часта, гүрэнэй Бурят-монгол театрай ород драмай зал соо, Улан-Удэ городой Центральна районой, ВКП(б)-эйн членэй кандидадуудай суглаан болоо. Суглаанда кандидадууд ба партийна эхин организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, хамтадаа 650 гаран хүнүүд суглараба.

Суглаае, райкомой секретарь нүх. Каменева нээбэ Залуу коммунистнуудые ба партиин членэй кандидадуудые хүмүүжүүлгын тухай доклад хэхыень райкомой секретарь нүх. Седыхтэ үгэ үгтэбэ.

Нүхэр Седых хадаа өөрынгөө доклад соо, ВКП(б)-эйн XVIII историческа съездын тогтоолнууд хэрзэргэ хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан тухай ба залуу коммунистнууд, кандидадууд хадаа партиин историие үзэжэ байһые, мүн тэрэшэлэн, партиин ургалта тухай тодорхой фактнуудтайгаар хэлэбэ.

— Манай районой партийна организацинууд болбол,—нүхэр Седых хэлэнэ,—1939 оной январиин 1-һээ хойшо, партиин членэй кандидадта 642 хүнүүдые абаһан байна. ВКП(б)-эйн XVIII съездын һүүлээр, партида оролго илангаяа урагаа. Эдэ 642 кандидадуудай 400 гаран хүнүүдэнь март һараһаа хойшо абтаа. Партиин членэй кандидадта, район доторхи солото хүнүүд—стахановцууд ба ударнигууд оронод. Мүн эдэнэрэй дунда БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадууд ба ордентод 17 хүнүүд бии.

Мүн, хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн залуу коммунистнууд (эдэнэр хамтадаа 200 шахуу хүнүүд) өөһэдынгөө хүдэлмэринүүдые һайнаар ябуулажа, партиин угаа ехэ найдалгые бодото хэрэгүүдээр харюулна.

ВКП(б)-эйн алдарта историие шудалха хэрэгтэ, коммунистнууд хадаа активнаар оролсоһон байна. Манай районой залуу коммунистнуудай дунда, большевизмые гүнзэгыгөөр шудалжа байһан нүхэд олон. Хэлхеэ холбооной дэргэдэхи парторганизациин, ВКП(б)-эйн членэй кандидат нүхэр Цыпылов хадаа „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын" 12 бүлэгые үзэжэ, бултандань конспект табяад, мүнөө бүри гүнзэгыгөөр үзэжэ эхилээд байна. Гадна, Николаева (Селенгын уһан транспорт), Шохина (шэлэй завод) ба бусад олон нүхэдүүд бии.

Иимэ һайн фактнуудай байбашье, большевизмые шудалалгада анхаралаа багаар табидаг гэхэ гү, али тоодоггүй эхин парторганизацинууд ба коммунистнууд байха юм. Бурмонторгын дэргэдэхи парторганизациин (партбюрогой секретарь нүхэр Гроссман) олонхи коммунистнууд хадаа большевизмые шудалалгы тоншье хангалтагүйгөөр ябуулана. Эдэнэр „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын" 1—2 бүлэгые үзэжэ байнабди гэхэ юм, тээд, энэ хадаа үзэһэн хэрэг бэшэ, харин, нэгэ газартаа һууһан хэрэг гээшэ. Мүн тэрэшэлэн, Нагаслаев ба Выков хадаа партиин историие үзэнэгүй.

Залуу коммунистнуудай ба партиин членэй кандидадуудай дунда партиин уставые хазагайрүүлалга үзэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Танхасаев (хүдөө ажахын техникум) хадаа кандидатска карточкаяа хулгайда абтаа. Мүн, боложо харюусалгагүйһөө партийна документнүүдээ хаяха ба хулгайда абхуулха ушарнууд үзэгдэнэ. Энэ мэтын дутуунуудай шалтагааниинь гэхэдэ, эхин парторганизацинууд болбол партиин ургалтын лэ түлөө хүдэлмэри хээд, тэдэ шэнээр партида ороһон коммунистнуудые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табидаг ба мүн райком хадаа һайнаар хүтэлбэрилжэ шадаагүй байгаа гэжэ тэмдэглэхэтээ хамта, нүхэр Седых болбол эдэ дутуунуудые үндэһөөрэнь усадхаха тухай ба большевизмые гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ эмхидхэхые шухала бологон хэлэбэ.

Нүхэр Седых гэгшын доклад тушаа 6 хүнүүд выступалба. Партиин историие,—нүхэр Цыпылов (Хэлхеэ холбоон) хэлэнэ,—шудалалга хадаа харюусалгатай хэрэг, бидэнэр — коммунистнар шудалха уялгатайбди. Мүнөө, „ВКП(б) эйн историин хуряангы курсын" 12 бүлэгые үзэжэ, конспект табижа дууһаад, саашаа бүри гүнзэгыгөөр шудалалгые эхилээд байнаб, үзэжэ байха үедээ Ленинэй ба Сталинай книгэнүүдые олые уншаһан ба болоһон лекци, консультацида саг үргэлжэ хабаадалсадаг байнаб. Партиин историие үзээд байхада, ажахын ба партийна политическэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлдэхэ туһална гэжэ тэмдэглээ.

Удаалуулан үгэ хэлэгшэд болбол большевизмые шудалха хэрэгтэ ба партиин членэй кандидадуудые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэдэ, партийна эхин организаци ба айком хадаа анхаралаа багаар табидаг гэжэ, тэдэнэрэй хүдэлмэриие критикэлхэ зуураа, өөһэдынгөө хүдэлмэриин опыт ба методүүдые андалдаһан байна. Седенов.

Aldarta Ulaan Aarmi — Baruun Ukraiinin ba Baruun Beloryyssiin azalşadta zol zargal, syləə ba şine azabaidaliiji asarana

БОЕВОЙ ЭПИЗОДУУД

I. ДVРБЭН ЗОРИГТОЙШУУД

Тэдэнэр дүрбэн байгаа, социалистическэ эхэ ороной хүсэ шадалтай ба зоригтой хүбүүд—пулемедой командир Ярцев, наводчик Сафонов, Бобер ба энэ багахан группые ойройлогшо лейтенант Лубкловский. Тэдэнэр разведкада ошожо, дайсанай байһан газарай тухай эли мэдээнүүдые асараха гэһэн даабари абаа.

Разведчигүүдэй группаһаа олон зонтой дайсанай отрядтай дайралдахалаараа, лейтенант Лубкловский дайнда орохо гэжэ шиидхэбэ.

Винтовкануудаар ба пулемедуудаар зэбсэглэгдэһэн 70 польско солдадууд ба офицернүүдэй урдаһаа дүрбэн хүн оробо.

Байлдаан боложо, деморализованна дайсан зүрхэтэ дүрбэндэ бэеэ тушааба.

Пленнигүүдтэй хамта, 200 винтовканууд, 8 мянган патронууд, 2 гарай ба 1 станковой пулемет, радиостанци ба кухни абтаһан байна.

II. БАНДА VГЫХЭГДЭБЭ

Энскэ частиин ябаха маршрудһаа ойрохон байһан селодо 122 польско офицернүүд ба солдадууд составтай зэбсэгтэ банда байна гэжэ мэдээ разведка асараба.

Польско генералнуудай эльгээхэ ёһотой самоледуудые хүлеэжэ байгаа банда хадаа хүнзонине тоноһон ба украинска селонуудые шатааха галдахаар занажа байгаа.

Частиин командир болбол младша лейтенант Винокурай взводой урда, бандые үгыхэхэ гэһэн зорилгые табиба. Энэ взвод болбол дайсанай байһан газарта 10 минута болоод хүрэбэ. Бэеэ тушаагты гэһэн дурадхалда, банда буудажа харюусаба. Взвод дайсанаа хүреэлжэ ороо.

Бэеэ тушаагты гэжэ Винокур дахин дурадхаба.

Харюудань бүри шангаар буудажа оробо. Тиихэдэнь взвод атакада ороһон ба мэргэн ворошиловска буудалгануудаар дайсанине бэеэ тушаахынь баалаба.

Взвод өөрынгөө зорилгые дүүргэбэ. Плендэ 3 дээдэ чин, 32 офицер абтаа. Рядовой солдадуудань эбсэггүй болгогдожо, гэр гэртээ табигдаһан байна. Зэбсэггүй болгоходонь олон винтовканууд ба хэды мянган патронууд, элдэб олон военнэ хэрэгсэлнүүд, 2 зенитнэ пулемет абтаба.

III. БОЕЦЫН ХАТУУ ЗОРИГ

Боевой даабаринуудые дүүргэжэ, энскэ часть городһоо саашаа ябаба. Моритой хүнүүд разведкада гараба. Нэгэ хэды болоод байхада командовани хадаа түрүүшын мэдээ абаба.

Ой модоной захаар дайсанай томо хүсэн байна. Дайлалдажа орохомни.

Һүниин абяа шэмээгүй байһанине пулеметно буудалдаан эбдэнэ. Дайсанай үсэд шангаар эсэргүүсээшье һаа, баатар зүрхэтэй разведчигүүд туулган аадараар дайсанаа сохибо. Манай түрүү частьнуудай ерэхэдэнь дайсан үгы хэгдэһэн байгаа һэн. Дайнай үедэ польско ашаанууд ой модондо орожо хоргодоһон байгаа. Тэдэнтэй красноармеец Дмитрий Дух дайралдаба.

Өөрынгөө частьда ошожо ябатараа, туруунуудай түбэрөө дуулаба. Красноармеец шугы соо хэбтээд, байлдаанда бэлдэбэ. Тэрэ доронь дайсанай ашаан харагдаа.

«Байраһаа бү хүдэлэгты»—гэжэ Дух шангаар дуугараба. Гараа үргэгты!

Буу табяад абаба. Айһан полягууд бэеэ тушаабад. Зэбсэгээ тушаахые дурадхааб.

8 полягууд красноармейцын дурадхалые яралаар дүүргэбэ.

Пленнигүүд дурагүйгөөр ябаа һэн гэжэ һүүлээрэнь Дух хэлэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө хоорондо, юунэйшье тухайбда, хөөрэлдөө һэн, тухайлхада тэрьелхээ бэлэдээ хэбэртэй. Тэдэнине би һайн хаража ябааб. Пленнигүүдые Дух штабта асараба.

Баруун Украина, 28. (ТАСС).

IV PYLIMOOTÇIG ALEKSAANDR ZAALERCEV.

Anxanda, Kiijevske ooblastiin, nege MTS-ei traktoriist baihan,zaluu pylimiootçig Aleksaandr Zaalercev bolbol baildaanai yjede əəriingəə nyxedhəə taharşahan baigaa. Tarnopools teişe oşodog xargiigaar jabaza jabaxadanь, tereniij tankiistanuud huulgaba. Taankada, xeden bojeecyydtei huugaad jabataraa, Zaalercev xadaa seloonuudai negende dytelze, pylimiootno buudalganuudai abiaa sonosobo.

—Minii xoinohool—geze Zaalercev komaandovalba. Bojeecyyd taankahaa debxeren buuza, jyymenei saana xorgodon xe teed gryyppovoi buudalgiiji jabuulza exiibe. Protiivnig xadaa duugai bolxo baatai bolhon baigaa. Tere yjede bojeecyyd bolbol buudaxada zoxistoi gazariiji olzo, uragşaa dabxiba. Zuun meetr şaxuu uragşaa gyigəəd daxin xebtebed.

Ende, nege bataлoon şaxuu tootoi protiivnig baiba, tedener bolbol ynder gazar deere baigaad, jireze jabahan 10 xynyydiiji todoor xaraza baigaa Poolьsko oficeernyyd bolbol manai bojeecyydei baihan gazarta xyreze, tedeniiji gar baildaanaar ygei xexiin tula, ataakada gente oroho. Zygəər daisad endyyree. Ulaan bojeecyydei bagaxan gryyppe xadaa ataakada orohon daisadiiji tuulgan boroogoor uhalza, negexenş alxa gedergee suxariaagyi.

Ulaan bojeecyyd protiivnigiiji xysedəər ygei xebe.

„ЧЕРВОНА АРМАДА —УРАГАН"

Львов, сентябрь. (ТАСС-ын спецкорреспондент). Тарнопольһоо Львов ерэдэг харгыгаар, манай солото Улаан Армиин частьнууд ябаба. Москвада Красна площадь дээрэ ба Киевтэ, олон парадуудые хараа һэм. Манай Улаан Армиин хүсэшадалые демонстрацилһан эдэ парадууд хадаа һанаа сэдьхэлыемни тон ехээр хүдэлгэгшэ һэн, тиин, мүнөө Тарнопольһоо Львов ошоһон харгыгаар, хараашамни намайе хизаарлашагүй гайхуулаа.

Хуурай замай дредноудууд—гигантнууд, мянгаад боевой машинанууд, элдэб олон калибрай артиллери... «Червона армада—ураган»—гэжэ, нэгэ таряашан тон зүб хэлээ: манай арми үнэхөөрөө хүсэтэ һалхин шэнги хурдан, бушуу даа.

Улаан Арми болбол Львов шадар ерээд байна гэжэ мэдээсэһэн өөрынгөө офицерые арестовалха гэжэ, Львовдохи гарнизонине командалагша польско генерал захираһан байгаа, энэ хадаа һүүлээрэнь тодорхойлогдоо һэн. Манай частьнуудай ябадалай тиимэ түргэниинь, тэрэ генералай ой ухаандань оройдоошье ороогүй байгаа. Энэ генерал хадаа өөрынгөө разведкые үнэмшэнгүй, тэрээнэйгээ мэдүүлһэнине паника гэжэ тоолобо.

Тарнопольһоо Львов ошоһон харгы хадаа боевой машинануудай таһаралтагүй ябажа байгаа лента шэнгеэр үзэгдээ һэн. Львовһоо польско солдадууд хэдэн мянгаадаараа ябажа байгаа. Шоссейн дэргэдэ манайхинай колоннын зогсохо бүринь, польско армиин солдадууд хадаа манай боецуудые тойродог ба панска Польшын хатуу шанга полковнигуудай табималнуудые үлдэһэн, өөрынгөө сүлөөлэгшэдые халуунаар амаршалдаг байгаа.

Тон уйтахан харгыгаар, хүсэн түгэс танканууд, гайхамшаг грузовой машинанууд ба томонууд пушкануудай ябахань бэрхэтэй байба. Селонуудаар манай армиин гарахань бүришье бэрхэтэй байгаа. Баруун Украинын ажалшадтай Улаан Армиин уулзаһан картина шэнги, иимэ гайхамшаг ушарые, бүхы наһан соогоо дэлхэй дүүрэн ябаашье һаа олохо, харахань бэрхэ байна.

Танканууд дээрэ үнгын сэсэгүүд дүүрэнэ. Басагадууд хадаа кораллануудаа хүзүүдһээн мулталан абажа, машина дээрэ ябаһан боецуудта хаяна. Танкын зогсохыень нэгэ-хэды минута соо хараа б. Тэрээн сооһоо командир гараба. Нюдэ сабшаха зуур, тэрэнине хүреэлөөд, гарынь барижа, бүгэдөөрөө хөөрэбэд. Нэгэ басаганай пулаадаа абаад, командирые таалажа, хүзүүндэнь пулаадаа уяхадань, суглараад байһан зон дуулалдажа оробо. Хэдэн арбаадаараа, командирые гар дээрэ абаад, боевой машинадань абаашаба.

Водопроводно башнине хаража байнаб. Гоё һайхан город даа! Хуушанай Украинска город гээшэ, энээнэй дэргэдэ запорожцууд ба восставалһан таряашад болбол өөрынгөө дайсан—польско шляхттай тэмэсэһэн юм. Баруун Украинын эгээн томо город—Львов хадаа советскэ город болоо. Үглөөнһөө хойшо городой ажаһуугшад, тугуудтайгаар ба лозунгнуудтайгаар улицада гараба. Бүхэли үдэртөө Львовой граждануудай колонна украинска ба польско хэлэн дээрэ «Интернационал» дуулажа ябаба. Советскэ арадай гимн хадаа хүдэлмэришэд ба интеллигенциин хашхарһан лозунгнуудаар таһалдана: «Хай живе Сталин! Хай живе Молотов! Хай живе Ворошилов! Хай живе червона армия!»

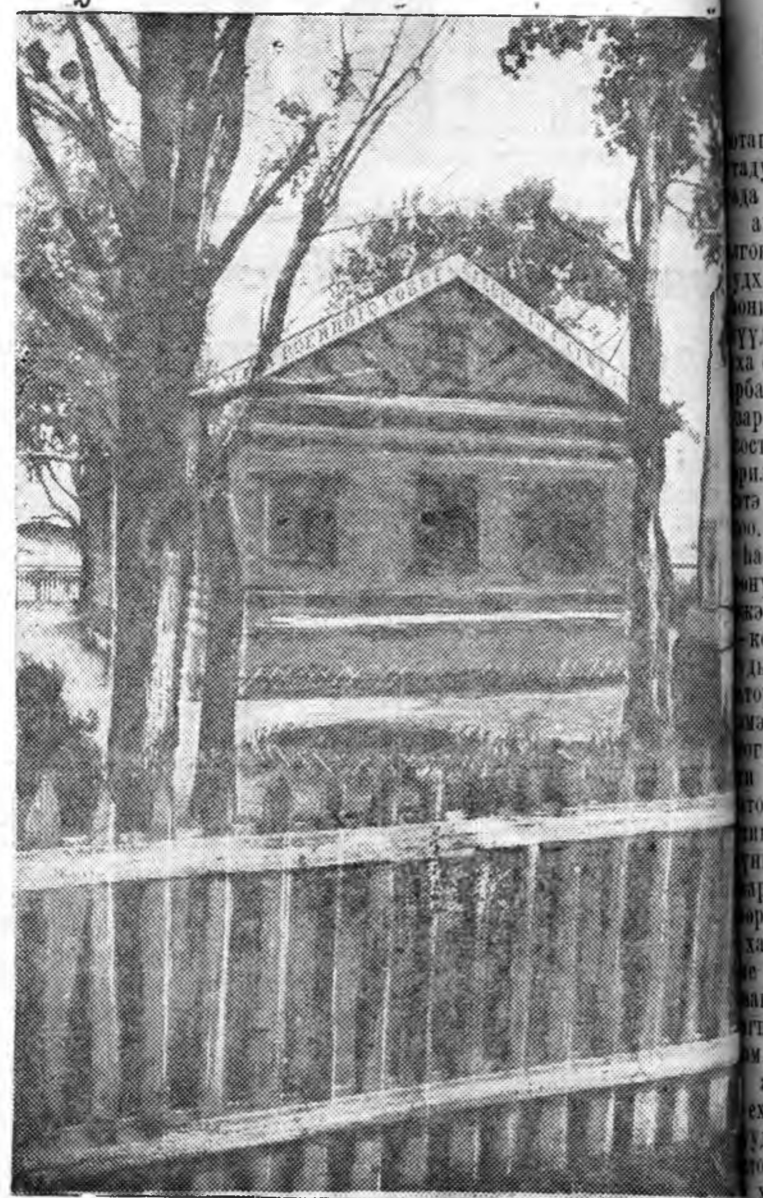
Колоннанууд хадаа площадь дээрэхи театр тээшэ ошобо. Театрай дэргэдэ боецүүд болбол Львовой граждануудые аплодисментнүүдээр угтан амаршална.

Нүгөө үдэртэнь, демонстрантнуудай колоннанууд дахин ябаһан байна. Мирнэ ба гэрэлтэ шэнэ байдалда ороһон зоной баярань үгэ бүридэ, энеэдэн бүридэ үзэгдэнэ.

АЛЕКСАНДР КОРНЕЙЧУК.

Баруун Белорусси ба Баруун Украинадахи байдал тухай болгарска хэблэлдэ

София, (ТАСС). Болгарска хэблэл болбол Улаан Армяар эзэлэгдэһэн Баруун Белоруссиин ба Баруун Украинын районууддахи байдал тухай мэдээнүүдые үдэр бүри томилоно. Газедүүд болбол Улаан Армиин боецүүд ба командирнуудые украинска ба белорусска хүнзоной угаа ехэ баяраар угтадагыень тэмдэглэнэ. Эзэлэгдэһэн районуудлахи журамые ба амгалан байдалые түргөөр һэргээн байгуулалгые тэмдэглэжэ, газедүүд хадаа эдэ районуудта үнгэргэгдэжэ байгаа хэмжээ ябуулгануудые тусхайлан бэшэнэ. Советскэ Союзай бүхы предприятинууд, колхозууд, общественнэ, культурна ба научна организацинууд болбол Баруун Украинын ба Баруун Белоруссиин хүнзоной шэнэ байдалые эмхидхэлгэдэ активнаар туһална гэжэ тэмдэглэнэ.

Moskvaada kytyyzovske ger neegdebe. 1812 ondo ene ger soo, ... aarmiin Vojeenne Soveed zasedaalza, eneen deere, Napoleoonoi aar... butasoxixo-tuxai vojeenne plaanaa, todorxoilon tabiaa hen. Eneen ... kytyyzovei xereglehen zebs gyyd, xeregselnyyd tabigdanxai.
ZURAG DEERE: Kytyyzovske ger.
(Sojuuzfoto).

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставка дээ...

Малые витаминуудаар эдеэлvvлгэ

Выставка дээрэ демонстриралагдажа байгаа, Смоленскэ областиин, Новодугинска районой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой һvтоварна фермадэ, малые витаминуудаар эдеэлvvлхын туршалгануud ябуулагдажа байна. Vнеэд ба тугалнуудтаа гурилтай гv, али отрубитой холимол „Д" витаминай концентраг vгэнэ.

Витамин „Д" болбол малай яһанай бvхэжэлгэдэ туһал... тугалнуудай ургалтые т... гэдхэдэг ба залуу малые ... хита vбэшэнһөө хамагаал... гэжэ элирvvлэгдэбэ; тугал... ха vнеэд, vлэр бvри витам... нуудай концентрадаар эде... лvvлэгдэжэ байхадаа һайн ... томо тугалые гарагадаг бай... Витамин „Д" хадаа һv vга... гые дээшэлvvлдэг ба һvн... эмнэлгын шанарые vгэдэг.

КОЛОСТО—350 ОРООҺОН

Украинска ССР-эй павильон соо, хvдөө ажахын механизациин Харьковска институдай профессор Супруненкын хvдэлмэринvvдтэ зорюулагдаһан шэнэ стэнд табигдаба. Шланштейскэ хара таряанай сэсэглэжэ байха vедэнь, химическэ vйлэдэлгэ хэһэнэй хvсөөр, профессор Супруненко болбол хара таряанай шэнэ сорт... нуудые бии бологоһон бай... Зарим формануудай колосу... дань 350 орооһотой бай... харин юрын колосто 60 оро... һон байдаг. Нэгэ колосой... орооһонуудай шэгнvvр 9.1... грамм, энэ хадаа юрын оро... һонһоо 4 дахин ехэ болоно.

5 миллион метр шерстянка

Иваново, (ТАСС). Молотовой нэрэмжэтэ, Ивановска мануфактурын отделочно фабрика болбол намар-vбэлэй сезоной тканьнуудые тvрvvшынхеэ гарагажа эхилбэ. Сезоной эхиндэ 5 миллион метр... һээ дээшэ шерстянка ба ... янзын эреэн ткань vйлэдбэр... лэгдэһэн байна. Жэлэй дvvр... тэр, vшөө 2 миллион мет... платиин ткань гаргагдаха.

Xydəə azaxiin Byxesojuuzna viistavkehee bişeg

SOVXOOZNO OOPEDOI SOKROOVIŞÇNICA

Arban zilei saadtee—1929 onoi oktiaabriiin 3-da—Moskvaada, Elektrozavoodoi xydelmerişedei kollektiiv bolbol gyrenei—xydəə azaxiin predprijaatinuud—sovxoozuudiiji şeeftee abxa socialiis doogovor batalahan jym. Tere xadaa aguujixe xubilaltiin zil, kolxoozuudai zam teeşe tariaaşan maassiin erjehen istoriiçeska zil baigaa.

Tariaan azalai xysete sovxooziiji Orenbyyrgske talada baiguulxiin tulada, Elektrozavoodoi xydelmerişedei brigaada bolbol Moskvaahaa tere darii Zavoolzo oşohon baina. Ene yjede, hajaxan baiguulagdahan sovxoozuudiiji xaraza yzexiin tulada xeden olon seloonuudhaa ba dereevninyydhee tariaaşad jiredeg boloo hen. Tedener bolbol yzegdəə duuldaagyi maşiinanuudiiji əəhediingəə niydəər xaraxaa, yrgen tala gubida tede maşiinanuudai xydelmerilxiiji xaraxaa xysedeg baigaa. Iime uşarnuud xadaa xaa-xaanagyi—Uraalda ba Sibiirte, Doondo ba Saalьda, Ukraiinada ba Kazaxstaanda boldog hen. Saalьska gubida togtohon, tariaan azalai „Gigaant" sovxoozdo tariaaşadai 120 mianga ylyytei delegaaduud jirehen baina. Tedener xadaa erxim propagandiistnuud ba kolxoozuudai tyryy organizaatornuud bolzo, seloonuudtaa ba staniicanuudtaa busadag baigaa.

„... Toirozo huuhan tariaaşadtaa tuhalamza yzyyldeg, azaxiin gaixamşag jixe dalaisatai, şine teexniketei tede sovxoozuud bolbol tariaaşan maassiin erjeltiiji xyngedxehen ba tedeniiji kollektivizaaciin zamda tatan oruulhan, tiime xytelxe xysen bolhon baina". Ede staalinska ygenyyd xadaa xydəə azaxiin Byxesojuuzna viistavkiin glaavna paviлoon soo, tariaan azalai „Gigaant" sovxoozoi steend deere bişeetei baina.

Staalinska negedexi tabanzilei plaaniiji dyyrgexe zuuraa, manai oron bolbol gyrenei xydəəgei erxim azaxiinuudai—sovxoozuudai seetiiiji baiguulaa. Mynəə, Sojuuzai byxii xydəə azalda xydelmeriiin zişeeji xaruulxa zoilgotoi, tariaanai, malai, xybengei, zimesoovoşiin, vinograadna, sviookliin ba busad azalnuudiiji erxildeg, iime sovxoozuud manalda 4.000 şaxuu boloo. Tedeenei 795-пь xadaa azalai ynder pokazaateлnuudiiji tuilaza, viistavkiin xabaadagşa bolzo, ooped andaldalgiin byxesojuuzna tribyyn deere garaba.

Oronoi ede erxim tyryy sovxoozuudai dunda Elektrozavoodoi neremzete ba „Gigaant" sovxoozuud baina. Ede xojor sovxoozuud xadaa priroodiin onso baidal deerehee, gazar tariaalangai ton xyşer ysloovinuudta oruulagdahan, tiime zoonnodo baidag Kybaanska xara xyrihendeş urdanь urgaagyi, ynder urgasa urguulxiijinь xuurai tala gubiiiji baalaxiin tulada soveed teexnike—maşiina ba agronomiiçeska teexnike, manai erdemted ba staxaanovcuudai xydelmeri şuxala baigaa. Ende şiniice xadaa gektaar byrihəə 125 pyyd ygene. 1937 ondo le Elektrozavoodoi neremzete sovxooz bolbol gektaar tarilga byxenhəə 16,7 ceentner, „Gigaant" sovxooz—15 ceentner tariaa gyrende tuşaahan baina.

Togtohonhoo xoişonxi sagai torşo soo „Gigaant" bolbol 30 millioon şaxuu pyyd tovaarna tariaatai bolhon baina.

Ton sloozno, soveed maşiinanuudai xydelmerildeg yrgen tala daidiin ba indystriaaльna gorodoogoi panoraamanь sovxoozno steende deere xaragdana. Ekskyrsaantnuud bolbol gigaantiinxidai yiledberiiin „sekreedyydiiji" əəhediingəə bloknooduudta bişeze, sovxoozoi eksponaaduudai xazuuda udaan bolnod.

Steendnyyd deere xaruulagdahan, gansal tede dokymeentnyyd xadaa ede „sekreedyydiiji" eliryylxe bişe baina. Ekskyrsvooduud bolbol tedeniiji todoor oilguulan xeleze ygene. Ukraiinin urda talahaa jireeşed ligeze asuunad: Zavoolzodo, ton jixeer gandahan, yngeregşe zilde Elektrozavoodoi neremzete sovxooz xadaa jamarargaar namarai şen icehee 80 pyyd urgasa abza şadaab? Tariaaşanai azalai ysloovinuudta ba oopedno staancanuudtaşji namarai şeniice xyldeze, muu urgasa ygedeg baigaa xajam. Ekskyrsaantnuudai bloknooduud deere ligeze bişegdene: Elektrozavoodoi neremzete sovxooz bolbol xyitende tesedeg tusgaar şanartai, namarai şeniiciin soortnuudiiji gargaza, tereenee hainaar eldyyrilegdehen, seber paarta ertiin bogonixon bolzor soo tarina. Saha togtoolgo jabuulagdadag baina.

Sovxoozoi ene ooped xadaa sovxoozno ba kolxoozno gazartariaalangai xeden miangan şine maasternuudai şadabarinь bolxo baina.

Gyrenei xydəə azaxiin tomonuud predprijaatinuudai oopedoi sokroovişçnico baragdaşagyi. „Zernoo" paviлoon soo „Gigaant" sovxoozoi steende deere, tendexi malazalai xygzelte tuxai medeenyyd baina: tereenei feermenyydte 3 mianga şaxuu tolgoi eberte tomo malnuud ba 7 mianga garan xonid bii. Sovxoozoi gol ba şiidxexii zoriilgo boldog tariaanhaa gaduur—„Gigaant" bolbol orondoo nooho ba hy ygene.

Specializiirovanno malazalai sovxoozuud ba kolxoozno feermenyydei xydelmerinь olonoi anxaraliiji xanduulna.

Ekskyrsaantnuud bolbol „Malazalai" paviлoon soo Vologdaa goorodoi tendexi „Moloočno" geze, yylterte malai sovxoozoi agrogorodoog tuxai xəerəəji duulabad. Gaixamşag azal, gaixamşag xynyydi Yyltertebişe malnuud sovxoozoi hyreg soonь ygei. Uşar xereglinь gansa malai yylterte bişe. Taban zilei saadtee, zil soogoo 1.170 kilograamm hy ygedeg, terel oostfriizske ynieedenь zildee 4.850 kilograamm mynəə ygene. Ene sagai torşo soo, toho abalga taba daxin—ynieen byriiin 200 kilograamm xyrter urgaa. Malai produktiivnostiiji erid deeşelyylxe zuuraa, sovxoozoi xynyyd bolbol zil jirexe byri malaigaa too tolgoiji oloşoruulna: tugalnuudaigaa 97,3 proceentiiji tyl bolgoo.

Ydxeryylhen hy gargalgaaraa SSSR soo ton jixe zavood ene sovxoozoi territoori deere baidag. Tereenei nege zilei xysenь—10 millioon baanka. Tus zavoodto gansal ene sovxoozoi bişe, myn tere şadar baihan sovxoozuud ba kolxoozuudai feermenyydei hyn orodog baina.

Sovxoozuud bolbol manai xydəə azaxiida ulam jixe yyrge dyyrgene. Hyylei zilei torşo soo, sovxoozuud bolbol gyrende produukt tuşaalgiiji 10 daxin jixedxee. Mynəə yjede sovxoozuud bolbol zil byri 250 millioon xyrter pyyd tariaa, 340 miangan toonn miaxa, 1.669 miangan toonn hy gyrendəə ygene. Kolxoozuud b... kolxoozniguudta tuhalaxa zo... rilgoo mynəəş yderbyri dyy... gened. Xojordoxi tabanzilei ... torşo soo (1933 onhoo 1937 o... xyrter), sovxoozuud bolbo... 1.4 millioon şaxuu tolgoi ebe... te tomo malnuudiiji, 2 mi... lioonhoo ylyy gaxainuud b... porşoonkonuudiiji, 3,4 mi... lioon xonid ba xurigadiiji ko... xoozuudta ba kolxoozniguudt... xudaldahan baina. Kolxoozuu... bolbol xeden millioon toon... hain şanarai tariigiin materiaa... nuudiiji, yrehe yiledberilde... gyrenei azaxiinuudhaa abda... baina.

Sovxoozuudta gazartariaalan... gai teexnike alizerge haiza... hanliijinь viistavkiin glaavn... paviлoon soo xaraza medez... bolxo baina. Tedenei myne... yjiin texniiçeske zebsegzelgiin... xysiiji lablan oilgozo abxii... tulada, gansal tedeenei traak... tornuudai toonь xadaa Aangli... Germaani, Itaali ba Veengri... gexe metiin, kapitaliis oronuu... dai bultanainь traaktornuudhaa... olon baina geze xelexede xy... remeer baina. Mynəə, tariaan azalai sovxoozuudta byxii pole... voi xydelmerinyyd xysed me... xanizaacalagdanxai.

Yngereze baigaa xydəə aza... xiin zilei itoogiiji byridxen... gargaxada, viistavkede xabaa... dalsaxa - sovxoozuudai toonь, olon daxin urgaxa baina.

I. Maalin.

НЮТАГУУДДАХИ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

НЭГЭ АГИТКОЛЛЕКТИВЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

гуудахи ажалшадай
дуудай Соведүүдтэ һун-
бэлэдхэхэтеэ хам-
агитколлективүүдай гол
онь гэхэдэ, һунгалтануу-
шанарыень тодо һонороор
ирхолтойгоор, бодото жэ-
тэйгээр һунгагшадта ойл-
ёһотой.
гатайн аймагай, «Крас-
колхозой, 14 хүнүү-
лавтай агитколлектив (хү-
лэгшэнь Ловцов) хадаа энэ
хүдэлмэридэ активнаар
Тус агитколлектив бол-
рын торшо соо, 45 хөө-
уд ба занятинуудые үн-
тэрээндээ 1400 һунгаг-
олхознигууд ба колхозни-
е хабаадуулаа. Зарим
ууд бүришье һайнаар
рилнэ. Тэдэнэр болбол
уд дээрээ, хөөрэлдөө ба
саг үргэлжэ үнгэргэнэ.
ууд нүхэд Тимофеев ба
гэгшэд 7-9 занятинуу-
эргөө. Евдокимова баһал
хүдэлмэринэ, тэрэ ха-
нгөө хүдэлмэридэ серьез-
дадаг ба һунгагшад тэ-
хүндэлдэг байна. Евдо-
ай занятяа хэхысэнь
ад ехэтэ хүлеэн бай-
Евдокимовагай заня-
абуулхадань һунгагшад
эр һонирходог, олон асуу-
е асуудаг байна. Тус
болбол асуудалнуудтань
рюу үгэдэг.
агитколлективэй олонхи
нууд хадаа өөһэдынгөө
политическэ хэмжээе дээ-
хын тула оролдоно.
партийна каби-
үнгэргэгдэдэг лекци ба
тацинуудта саг үргэлжэ
дадаг байна. Илангаяа
нууд нүхэд Евдокимова,
Чебунин ба бусад ак-
хабаадалсана.
торнуудай дунда, семи-
нар саг үргэлжэ үнгэргэгдэнэ. Мүнөө 5 дахин болоо. Семинар үнгэргэхэдөө, картнуудые, схемэнүүдые, альбомуудые ба бусадшье хэрэгсэлнүүдые баянаар хэрэглэнэ.

Агитаторнууд болбол агитационно хүдэлмэрине, колхозой урда байгаа ажахын ба политическэ кампанинуудтай зохилдуулан ябуулна. Жэшээлхэдэ, сентябриин 11-12 үдэрнүүдтэ Улан-Үдэдэ үнгэргэгдэһэн, СССР-эй Обороные бэхижүүлэлгын урлһаламжын 7-дохи тиражай удхашанарые ойлгуулхатаяа хамта, Гурбадугаар Табанжэлэй (хоёрдохи жэлэйнь гаргалга) урлһаламжын мүнгые түргэнөөр түлүүлхын тула агитаци ябуулһанайнь результадта, тус колхоз ба тэрэнэй колхознигууд хадаа урлһаламжынгаа мүнгые сентябриин 7-до 100 процент түлэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн. Боготольско колхознигуудай методые колхознигуудайгаа дунда үргэнөөр дэлгэрүүлжэ. таряа боолгодо шадабаритай звенонуудые колхоздоо байгуулаа, Эдэнь һайн результадуудые харуулна. Думновагай звено хадаа таряа хуряалгын үедэ, нормоёо саг үргэлжэ 130-150 процент дүүргэнэ.

Агитаторнууд хадаа участогуудтаа ошохо бүридөө, һунгагшадтаа Европадохи һүүлэй һонинуудые хэлэжэ үгэнэ. Колхознигууд болбол Вячеслав Михайлович Молотовой радиогоор хэлэһэн үгые ехэтэ һайшааһан ба баясаһан байна. Эдэнэр болбол Советскэ Правительстводо ба арадай вождь нүхэр Сталинда баяры хүргэнэ.

Тус агитколлективэйхид болбол мүнөө түйлаһан амжалтануудаа улам бүри бэхижүүлжэ, үшөө үндэр показательнуудые түйлаха ёһотой.

П. Шевченко

ҺУРГАГШАДАИ ИНИЦИАТИВА

Кабанскын аймагай улаан тугта Быковско һургуулиин һургагшанарай коллектив хадаа һунгуулиин Положениие үргэн массада ойлгуулхын тула активнаар хүдэлмэрилжэ байна.

Айлнуудые арба-арбааранъ хубаажа абаад, нютагуудахи Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин Положени тушаа занятинуудые, хөөрэлдөөнүүдые ябуулана. Мүн баһа, газедүүдые уншадаг ба уласхоорондын байдал тухай ойлгууламжын хүдэлмэрине ябуулана.

Мүн, энэ һургуулиин пионернүүд ба һурагшад болбол колхозой таряахуряалгын хүдэлмэридэ туһалажа, 90 га таряанай газар дээрэһээ, тэндэ гээгдэһэн колосуудые суглуулаа. Тэрээнһээнь 90 нуд таряан гараһан байна.

Мүнөө, тэдэнэр болбол овощые хуряалгын хүдэлмэридэ орожо, марковь, картофель хуряаха ба сортооронь илгаха талаар, колхознигуудта эршэмтэйгээр туһалана.

Ген. Сибиряк.

Xariuusalgagyigөөr xandaƶa bolxogyi

Niutaguuddaxi aƶalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuud dytelөө. Mynөө yjede hungagşadai dundı, agitacioonno-maassava xydelmeri ton yrgenөөr delgeryylegdeƶe, partiina organizaacanuudaar xytelberilegdexe ba ene hungaltanuudta beledxelei xydelmerinyyd erximeer jabuulagdaxa johotoinь eli.

Gebeşji, Buriaad-Mongoloi Pedinstiityydei dergedexi partiina exin organizaaciin partoorg nyx. Pivovaarov bolbol agitaatornuudaigaa xydelmeriiji tolƶoilnogyi, bodotoor xytelberilnegyi. Zarim agitaatornuudanь, hunguuliiin poloƶeeniiji aƶalşadta oilguulxa—iime xariuusalgatai ba politiiçeske udxaşanartai xydelmeride ton muugaar xandana.

Jyyb gexede, bolxojoo baihan hungaltanuudta beledxelei exilhenhee xoişo, hungagşad—aƶalşadai dunda, arai geƶe negexojor teemeer le zaniaati yngergөө. Myn baha, agitaatornuudaar tomilogdohon nyxed Antoonov, Ƶelbaanov, Lobaanova gegşed negeşji zaniaati, xөөreldөө yngergөөgyi baina.

Hungaltanuudta beledxelei xydelmeridexi, ede ton jixe dutuunuudiiji jabuud dundaa usadxaƶa, agitacioonno-maassova xydelmeriiji ƶişeete hainaar jabuulga — dursagdagşa partorganizaaciin, tereenei partoorgiin ba agitaatornuudainь ene yderai ariuun ujalga bolno.

B.

AGITAATORNUUDAI KYYRS

Hajiin yjede, Zediin aimagai Gegeetiin kyystde, agitaatornuudai taban xonogoi kyyrs yngergegdehen baina. Ene kyyrsiiji 15 agitaatornuud dyyrgeƶe garaba. Ulasxoorondiin baidal, hunguuliiin poloƶeeni g. m. asuudalnuudaar leekce ba doklaadiiji sonosohon bainad. Ene xemƶeejabuulga xadaa agitaatornuudai znaaniiiji nileed deeşelyylne.

Mynөө yjede ede agitaatornuud bolbol hungagşadai dunda agitacioonno-maassova xydelmerinyydiiji yrgenөөr jabuulƶa baina.

G. Ƶerbaajev.

...ITAATORNUUDAI XYDELMERIIJI XYTELBERILXE

...SSR-ei kommunaalьna
...narkomaadai sisteeme-
...troitreestiin dergedexi
... exin organizaaca (par-
...ь nyx. Petroov) bolbol
maassa—hungagşadai
... agitacioonno-maassova
...eriiiji mynөө xyrter
... tabiƶa şadaagyi. Jyyb
... aavgustiin 20-hoo xoi-
...logdohon agitaatornuu-
...ton olonxinь uçaastog
...rai geƶe 4 daxin gy,
...eenheeşji yşөө daxin
... baina.
...nhee gadna, ene orga-
... xadaa hungagşadiiji
...rmeer obsluuƶivalxaar
...gdahan xemƶeejabuul-
...iji abaagyi baina.

Zygөөr, hainaar xydelmerildeg agitaatornuud bii. Ƶişeelxede, nyxed Noosorev, Voliinski, Kreiçyyg gegşed hunguuliiin uçaastog deere sag yrgelƶe, tyrge-tyrgenөөr oşodog ba zaniaati, xөөreldөө g. m. jixe hain beledxelteigeer yngergedeg baina. Gebeşji, partoorg nyx. Petroov bolbol tus agitaatornuudta şuxala tuhalamƶa ygedeggyi, xarin, xaƶuu talahaanь xaragşiin yyrgiiji dyyrgeed le baina.

Iime tula nyx. Petroov bolbol ene meetodee orxiƶo, agitacioonno-maassova xydelmeriiji serьjooznoor xytelberilxe johotoi.

Bimbiin.

...ЛХОЗУУДАЙ АРТЕЗИАНСКА ХУДАГУУД

...скэ областиин Щучье-
... районой 12 колхо-
... артезианска худагууд
...жа байна. Мүнөө, 8
...дынь малтагдан бэлдэг-
...йна. Энэ худагуудтань

һалхин ба нефтяной двигательнүүд байгуулагдаха юм. Тус худагууд болбол колхознигуудые ба малажалай фермэнүүдые уһаар хангаха байна.

ZURAG DEERE: V. I. Leenin, I. V. Staalin ba V. M. Moolotov bolbol 1917 ondo „Praavda" gazeedei redaakcada. (V. I. Leeninei Centraalьna myzein eksponaad).

Kylьtyyrne yçreƶdeeninyydei xydelmeriiijinь haiƶaruulxa

Zasagai niutaguuddaxi oorganuudta hungaltanuudta beledxelei xydelmerinyyd yrgenөөr jabuulagdaƶa baina. Ene byxiiaradai xeregte, tiime hainaar ba yrgen dalaisataigaar beledxexe talaar kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd — klyybyyd, ulaan bulanguud ba busad xadaa ton jixe yyrgiiji dyyrgexe johotoi baina.

Tereşelen, xynzoniiji kommuniis johoor xymyyƶyylxe, yiledberiiin plaanuudiiji ylyylen dyyrgexe g. m. zorilgonuudiiji dyyrgelge xadaa, tede yçreƶdeeninyydei zybөөr xydelmerilƶe, aƶalşadai iniciatiiva ba aktiivnostiiiji tolgoilohon deereheenь duldiidalsaxa baihaniinь eli.

BKP(b)-ein XVIII istoriiçeska sjeezd bolbol aƶalşadiiji kommuniis johoor xymyyƶyylxe talaar aguujixe zorilgonuudiiji tabiaa. — „Xymyyƶyylgiin xaraakterai zorilgonuud, aƶalşadai kommuniis xymyyƶyylgiin zorilgonuud xadaa uragşaa debƶyylegdeƶe baihan saganь jiree" — geƶe, xyntyreltenei geeni nyxer Staalinai soraatnig—Soveed Praviitelьstviin tolgoi nyxer V. M. Moolotov xelehen baina.

Kylьtyyrne yçreƶdeeninyydei byxii xydelmerinь, kommuniis johoor xymyyƶyylelgiin xeregte, byxii deeree zoriuulagdanxai baixanь eli. Tedenei ali byxii xydelmerinyydenь, aradai mobilizacioonno belen bailgiijinь, politiiçeske soznaatelьnostiiijinь, aƶalda kommuniis johoor xandalgiijinь deeşelyylxe —iime xyndete zorilgiiji dyyrgelgede zoriuulagdahan baixa johotoi.

Selengiin gosparoxoodstviin profsojuuzna organizaaca bolbol, өөriingөө medelde, 1 klyyb, 9 ulaan bulanguud g. m. kylьtyyrne yçreƶdeeninyydtei baina. Kylьtyyrne ba agitacioonno-maassova xydelmeriiji jabuulxa talaar, baga bişe amƶaltanuudtai. Gebeşji, byxiideeree, tedenei xydelmerinь, tereneinь dalaisa xadaa mynөө yjiin, ilangajaa, hungaltanuudta beledxelei ereltiiji xysed xangaƶa şadaagyi baina.

Gosparoxoodstviin xydelmerişed, intelligeentnyyd, gerei ezed exenernyyd bolbol endexi kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd—klyyb, ulaan bulanguud, bibliooteeke ba busadai urda jixexen eriltenyydiiji tabina. Enenь jixe zyb. Jyyb gexede, bolxojoo baihan hungaltanuudta beledxelei xydelmeriin tyleg jabaƶa baihan yjede, tede kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd xadaa aƶalşad — hungagşadai ereltiiji xysed xangaƶa, kylьtyyrneer obsluuƶivalxa, agitacioonno-maassova xydelmeriiji yrgenөөr jabuulxa johotoi baigaa.

Teed, ede yçreƶdeeninyydei bodoto xydelmerinyydiinь xaraxa boloo haa, dutuu dundanuudiinь aixabtar olon baina. Bairabaidalnuudiinь xysed remoontolgdoogyi, ajatai ba kylьtyyrne yzemƶeteişji bolgogdoogyi baina. Zarim ulaan bulanguudai dotor talanь—kylьtyyrne bişe, gurimgyi baixa jabadalnuud yzegdene.

Ulaan bulanguud, yngerxedөө klyybiinşji, nagliaadna materiaalnuud—loozong, plakaaduud, diagraammanuud gexe meteer, ger sooxijoo şimeegyi, tedeniiji xysed bii bolgoogyi, xarin, hungaltanuudta beledxehen temdeggyi baixa jym. Zarim ulaan bulanguudtanь baihan plakaaduud, loozongnuud ba busad materiaalnuud bolbol toohondo daragdahan, xire-boro bolşohon baina.

Tus paroxoodstviin politotdeel, partiina organizaacanuud ba profsojuuzna basseina komiteed bolbol paroxoodstviingoo gegeerelei xydelmerilegşedei soveşçaaniiiji zarlaagyi ba tedende, niutaguuddaxi aƶalşadai depytaaduudai Soveedyydte hungaltanuudta beledxelei tuxai bodoto zaabarinuudiiji ygөөgyi, sexiinь xelebel, xaƶuu teeheenь xaragşiin yyrgiiji dyyrgeƶe baina gexeer bolno.

Gadna, hungaltanuudta beledxel xadaa gansa le zaniaati, xөөreldөө xelgeer xiƶaarlagdaxa bişe, kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd bolbol xydooƶestvenne uran naadalgiiji yrgenөөr jabuulxa ba xydelmerişedte, intelligeentnyydte, gerei ezed exenernyydte eldeb janziin uran naadalgiiji xaruulxa johotoi. Gexetei xamta, gosparoxoodstviin kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd bolbol ene talaar myrtei jyyme jabuulaagyi, tereende beledxelşjigyi baina.

Kylьtyyrne yçreƶdeeninyyd bolbol ybelde erximeer beledxexe johotoi. Bairabaidaliinь, gojo hai anaar, kylьtyyrne yzemƶeteigeer ba ton dulaaxanaar oboruudovalagdaxa uştai. Teed, ene şuxaliin şuxala xemƶeejabuulga bolbol Selengiin uhan zamai traansport deere—martagdanxai. Olonxi ulaan bulanguudiinь remoontologdoogyi baina.

Iime tula, Selengiin gosparoxoodstviin politotdeel, partiina organizaacanuud ba profsojuuzna basseina komiteed bolbol bodoto xemƶeejabuulganuudiiji abƶa, kylьtyyrne yçreƶdeeninyydei xydelmeriiijinь erid haiƶaruulxa johotoi. **Xazagaajev.**

„ВКП(б)-эйн ИСТОРИ" НАЦИОНААЛЬНА ХЭЛЭНҮҮД ДЭЭРЭ

Дагестанска гүрэнэй хэблэлээр Калезгинскэ ба Даргинскэ хэлэн дээрэ „ВКП(б)-эйн историин Хуряангы Курс" хэблэгдэн гаргагдаа. Ойрын сагта „ВКП(б)-эйн историин Хуряангы Курс" аварека, лакска, кумыкскэ хэлэнүүд дээрэ гаргагдаха байна.

Friic Erpenbeek

Dengoovsko yylice 47 *)

(Rasskaaz)

...nei erieen xalaadtai,
...alan exener yyde neeƶe
„Xen tanda xeregteib?"
...podiiin Beekertei uulza-
...tai hem".
... exener jamar-negen
...el exyyn ynerөөr dyy-
...aranxii korridoor teeşe
... Udanşgyi daxin
... neegdeƶe, niydendөө
...axan aad, şamdagaixan
... xyn korridoor soo
...ebe.
...a jyn xeregteib?"—ge-
...oo xooloigoor asuuba.
...oreenciin ba xybyy-
...irmehee jireeb",—geƶe
... xariuusana. Ene xa-
...eenei paroolь baigaa
... baga mihed gen aldaad,
...e şine obraƶeec tuşaa
...aniiji xylieeƶe baigaa
...geƶe xariuugainь pa-
...gebe. „Orogtii, bi hajal
...reƶe bainab, xylisene
... xerbee bi..."—geed,
...ilingoo yyde xaaƶa, tol-
... doxin, huuxiiji durad-

...ter huuƶa, Beekeriiji
...arana.
...aiji jirexe geƶe mede-
...gaa xajam şi?"—geƶe
...oo uhan xylehe arşaƶa,
... asuuba. „Tiigee daa"—
...ydene gee şiliiji Beeker
... Bi zoriuuta şamda yşөө
...jixeeb. Şi Beerlinde le-
gaalьnaar baiƶa şadaxa gyş?" — asuuna.

„Minii saarhanuud bygede belen".

„Hain daa. Jixel hain geeşe". Zadalhan kyşeetke deere huuƶa, papiroos tatana.

„Elьberfeelьdexi xydelmeri şamaiji jixe eli bolgoo gy? Xerbee ende baixilşni tendexi xynei xaraxadaa tanixaar bişeer, өөriingөө gazaa tyxeliiji iiter xubilgaab geƶe şi hananagyş?"

„Tanixanşji berxe aabdaa".

„Mm...Ton xariuusalgatai xydelmeri daaƶa abaad, Beerlinde baixajaa bejedee etigene gyş?"

„Bi hanaxadaa, şadaxab geƶe hananab".

„Hain daa. Jixel hain geeşe. Dengөovsko yylice, 47, xojordoxi etaaƶ, I. G. Şleimerei biyroo, xyygedei plaatьje. Eneeni by marta. Biyroodo orood, gospodiiin Blaake gegşiiji asuuxaş. By marta: gospodiiin Blaake. Sinii paroolь iime baixa: „Bi tuşaal tuxaigaa tantai xөөreldexөө jireeb".

Beeker çaas xarana.

„Şinii ene geheer jabaxadaşni bolxo. Apreeliiin 2 oi yder ygleөnei 11 çaasta fiirmiin zurgaan tyleөlegşed şamda jirexe geƶe xeleerei".

Beeker bodoƶo, Vaalьtertai garaa barilsaba.

„Şi xolşodoo minii kyrьjeereer xydelxeş".

„Bolxo".

***

Dengoovsko yylicedexi 47-doxi noomerei ger betoonno xairsagta adli aad, zanaveeskegyi jixenyyd sonxotoi. Gol yyden deerenь xeden olon fiirmenyydei garşaguud ylgөөtei. Vaalьter dotoroo bodono: Ynexөөrөө, xynei niydende xaragdaxaar bişeer zurgaan xynei konfereence xerbee yngergexe gee haa, neereel ende yngergemөөr baina. Zurgaan xyn... Xerbee iime olon xyn suglaraxaa hanaa xadaa, jixel şuxala uşar boloo baina; ene xadaa jaaşagyi şuxala togtool gargaxa gehen udaridaxii zonoi konfereence baigaa baina. Bişeer bodoxo argagyi.

...Stenografiistka maşiina deerehee baaxa yndiiƶe xaraba Tere xadaa ynder xursa xamartai, amaa ƶimiid gehen, ynehen xyxe yhejөө nigtaxanaar hamnahan exener.

„Bi gospodiiin Blaaketei uulzaxa duratai hem".

Tere exener bodoƶo, „jyyn tuxai xelexiiji xysenet", geƶe asuuba.

„Bi Loreenciin ba xybyydeinь fiirmehee jireeb?

Tere exener ƶergeleed baihan koomnatada oroƶo, negexedii bolood, gedergee garaƶa xelebe: „Gospodiiin Blaake oroxiitnai xysene".

Bişegei stooloi saana baihan kreesle deerehee tomo targan xyn bodoƶo:

„Xentei uulzaba geeşe biib?"—geƶe uuxilan baiƶa asuuba.

Vaalьter өөriingөө parooliiji tyrgen xelenө:

„Bi tuşaal tuxaigaa tantai xөөreldexөө jireeb".

Tere xynei ablaagyi xaşamal enieeden, tereenei tyxelgyi şyden, tyyrenxei xomogor xlumahanuud genete Vaalьterte tanii xebertei baiba.

„Bi iigeƶe medeesexe johotoib",—genete Vaalьter exilebe: „Apreeliiin 2-oi yder, ygleөnei 11 çaasta fiirmiin zurgaan tyleөlegşed tanda jirexe".

„Zurgaa... Mm... boloo, boloo". Tereenei şaraida gaixahaşji, bajarlahanşji tyxel baigaagyi. „By-gede boloo, bi sag soonь stenografiistkiiji elьgeexeb...".

„Yşөө ondoo jyme bii gy?" —Blaake asuuba.

„Ygei... bişe... jyyme ygei". Vaalьter bolbol tereeniiji tanixaar jamar-negen tyxel tereenei niuurta olƶo jadana.

„Oşoxodoşni bolxo"—Blaake xelebe, Vaalьter huurihaa bodood garna. Olon toonoi yydenyydtei urta korridoor soo garaad zogsoşobo.

... Zyrxeniinь agşanzuura soxixoo boliood, tereenei xyliinь taximaaraa huladaƶa, tolgoinь jyyş bodoxoo boliƶo, xana tyşedeheniinь xyrene.

.. Emiilь... Tiixede, ene xyn өөrligөө Emiilь geƶe nereldeg hen.

Mynөө byxii xereg tyrgendөө orobo—ene xadaa jyyşji haanь abaraxa gansai, ton hulaxan arga baiba. Emiilь namaiji tanina geeşe gy? Taniƶai boloo daa. Ene xadaa mynөө gol bolood baina. Konfereence tuxai medeheniinь jixel muu jyymen bolbol Baazmska — Elьberfeelьdske nelegaalьna profsojuuzna xytelberiiin xolbooşon jabahan—Emiiliin tyxel Vaalьterei tolgoido honoroor xaragdaƶa baina. Kyrьjeer jabaxadaa, xeden udaa tereentei uulzahan baigaa.

Tiixede, Emiilь xadaa blondiiin baigaa. Emiilь bahal 10 ƶileer syydelegdehen aad, kaatarƶna tyrmede huugaagyi.

***

Vagoon zogsobo. Vaalьter şuud buugaad orxino. Tereenei xoinohoo xyn daxaƶa jabana ygei gy? Ygei, ene togtolgo deere Vaalьter gansaaraa buugaa.

Ugluugai gerte nege baaxan restoraanai baixiiji xaraad, tereen teeşe oşobo. Tereen soo xedexen tymerƶamaixidhaa bişe xyn ygei. Traktiirşçigei jirexede, Vaalьter taixanai arxi ba ƶiliei xojoriiji ƶaxiba.

Apreeliiin xojorto konfereence bolxo johotoi. Tere boltor mynөөdergyigөөr syydke xaxad yldөө. Tyrgөөr jabuulgaa xee haa, hain! Teed tyrgen jabaxa argagyi—Vaalьter xadaa xolboogyi baina.

Vaalьter dotoroo jixel suxaldana: mynөө ene ƶoligoi өөrilgөө nerelhenei johoor, gospodiiin Blaake gy, ali ene Emiilь, xezeeşji, ybeşetei xyn bişe; zurgaan xynyydiiji sugluulƶa zyblөө xexe geeşe jyyb geƶe Emiilь hain medene; byxii nahan soogoo egeel tomo şubuu mynөө bariƶa şadaxab geƶe bahal hain medene! Ene xadaa egeel iigeƶe bolxo: Dengoovsko yyliciin baruun tala apreeliiin 2-oi ylgөөgyyrhee xoişo gestapoogoor ezelegdexe ba egeel 11 çaasta neegdexe. Gazaa geşxyyr deere gy, ali korridoor soo baigaad, jirehen nyxedte, xezeeş tedener negen doro bulta jirexegyi, bolhon uşar tuşaa medeesexiiji hedegşed byxen xadaa tedentejee xamta tere darii aarestalagdaxa!

Jyynş haa, negel jyymen bolxo baixa. Jyrdөөl nege jyymende zyrxelexei xeregtei.

Traktiirşçig stooldonь jirebe.

„Zei, şine honin jym?"—geƶe asuuba.

„Ygei daa. Bi gansal sonosxolnuudiiji unşaƶa bainab",—geƶe Vaalьter jixe xerdegerşegeer xariuusana.

„Gospodiiin, magad xydelmeri bederene gyt?"

„Tiine".

„Duratan olonş haanь—erelte ysөөn, ysөөn le baina".

„Tiime".

„Ta şine yge unşaa gyt?".

„Jamar yge?"

„Ysegelder miniistr Geebbelьsiin xelehen yge... Xydelmerigyidelge ƶailuulagdaal...".

Vaalьter bolbol şaşag traktiirşçigiiji zosoogoo xaraana. Bodolgoto bolno. Bodono. Zurgaan nyxedei amin, paartiiin jixe xydelmeri xiigaahanai xiara deere!

Genete Vaalьter xadaa ondoo xyn bolşohon xebertei. Şine eneergi olohon ba pryƶiinedei adli bolşohon xebertei. „Bi xediiji tylexe baina biib?

(Yrgelƶelelenь 4-dexi niuurta).

*) ...ke xelen deerehee orod xe- ...zuriaangiilan orşuulagdahan.

KOLXOOZOI POOLINUUDHAA

Tariaa soxilgiiji udaaruulna.

Xoriiin aimagai kolxoozuud bolbol sentiaabriiin 25-da tariaanaigaa xadalgiiji 99,2 proc. dyyrgeed baina. Gadna, tariaa somolgo ba soxilgonь byriş jixeer xozomdono: byxii deeree 21758 gektaar tariaanhaa miil 13034 gektaaranь somogdohon, 4628 gektaaranь soxigdohon baina.

Tariaa soxilgiin ba somolgiin xydelmeri, ilangajaa Xezengiin MTS-iin kolxoozuudta muugaar jabuulagdana. Ene MTS-iin kolxoozuudta somolgiin ba soxilgiin xydelmeri jamar uşarhaa xozomdonob gebel, molotiilkanuudai remoont tuilai muu; 10 molotiilkanuudai miil 7-niinь xydelmerilne.

Doodo-Xudanai somonoi, Voroşiilovoi ba Eengelьsiin neremzete kolxoozuud, Xezengiin somonoi „Komsomool", myn Deede-Xezengiin somonoi „Main negen" kolxoozuud tariaa soxilgiin xydelmeriiiji mynөө xyrter exileedyi, aimagaa gedergenь tataza baina.

Xezengiin MTS-iin direekce xadaa tariaanai soxilgodo kolxoozuudiiji operatiivnaar xytelberilxe ujalgatai baibaş, ene zorilgoo gyisedxenegyi. Doodo-Xudanai somonoi, Voroşiilovoi neremzete kolxooziiji, „tanai kolxooz tariaanai soxilgiiji exileedyi" geed, tende baihan nege sloozno molotiilkiijinь abza, ondoo kolxoozdo ygezerxioo.

Zygөөr, tus MTS-te xabaatai kolxoozuudtai ton adli baidalda baibaş, Xoriiin MTS-iin zarim kolxoozuud xadaa hain zişee xaruulna. Ene MTS-iin „Ulaan odon" (tyryylegşenь nyx. Bazarzabai), „Staalinai zam" (tyryylegşenь nyx. Cebegei) ba Zdaanovai neremzete (tyryylegşenь nyx. Gombiin) kolxoozuud mynөө yjede tariaanaigaa soxilgiiji dyyrgehen baina.

Gebeşji, Xoriiin aimagdaxi partiiina, soveed ba gazartariaalangai oorganuudai xytelberilegşedei zyghөө, tariaa somolgiin ba soxilgiin xydelmeride tyryy jabagşadai oopeduudiiji yrgenөөr delgeryylxe xemzeejabuulga, socsorevnovaani ba staxaanovska xydelөөn tolgoilogdonogyi.

D. Dor.

Emxidxel haintaigaar xydelmerilne

Petropaavlovka. (Manai speckoorrhoo). Zediin aimagai, Bydioonniin neremzete kolxooz bolbol tariaa xuriaalga ba soxilgo deere ton hain emxitelgeer xydelmerilne. Ene kolxooz xadaa 1055 gektaar tariaagaa (eneen soohoonь 180 gektaaranь kombainaar xuriaagdaa) hain şanartaigaar xuriaaza dyyrgee. Ene kolxoozdo tariaa soxilgiin ba somolgiin xydelmeri mynөө yjede hainaar jabuulagdana: sentiaabriiin 25-nai yder xyrter 300 gektaarai tariaan soxigdoo.

Gadna, tus kolxooz bolbol natuuroplaatiiji ba myn yrehenei foondo xaalgiiji oiriin yderte dyyrgexiin tylөө temeseliiji, hyylei yjede ulam şangadxaza baina. Mynөө, byxii kolxoozniguudanь natuuroplaata ba yrehenei foond xaalgiiji byrin dyyrgeed, doxoodoi xubaariiiji exilxiin tula bolşevilgşelen temeseze bainad.

Al. Cebegzabai.

Tariaa soxilgiin teemp hula

Kabaansk. oktiaabrь, 1. (Telefoonoor abtaba). Aimag soo tariaa soxilgiin teemp boloşogyi hula. Sentiaabriin. 25-da (kombainova xuriaalgiiji oruulalsaad) 6102 gektaar tariaan soxigdohon gy, ali byxii oroohoto tariaa soxilgiin plaan 14,4 proceent dyyrgegdehen baina.

Aimag soo tariaa soxilgiin xydelmeride mynөө xyrter garaagyi baihan selьsoveedyyd bii. Zişeelxede, Kabaanskiin selьsoveedei (tyryylegşenь nyx. Ilьkoov) kolxoozuud bolbol kombainova xuriaalgahaa bişe, tariaa oroidoo soxioogyi. Myn, Syxiin selьsoveedei, „Soveed Baikaalьcev" kolxoozdo (tyryylegşenь nyx. Froloov) kombainova xuriaalga jabuulagdaagyi. Gexiin xamta, ene kolxooz xadaa tariaa soxilgiingoo xydelmeride mynөөder xyrter oroodyi, ynendөө byxii aimagaa gedergenь tataza baina.

Aimag dotor tariaa soxilgiin xozomdozo baihanai gemeer, natyyroplaata ba yrehenei foondiiji xaalga gutamşagaar geegdeze baina. Tiimede, Kabaanskiin aimagai xytelberilegşed ba byxii kolxoozuud bolbol tariaa soxilgo deere, xydelmeriiingөө teempiiji xurdadxaza, respyyblike dotoroo tyryy huuri ezelxiin tylөө temesexe ujalgatai.

Sariiin.

ЭЛДЭБ УШАРАЛНУУД

Сентябриин 13 vдэр, авторемзаводой хажууда, Буркоцкий, Карабарин, Перелетин ба Перепелкин гэгшэд, гражданин Сюсиниие тоножо, 500 тvхэриг мvнгэ, паспорт ба бусад документнvvдыень буляажа абаhан байнад.

Эдэ тонуулшад хиналтада абтаба. Эдэнэй хулиганска аашануудань тодоруулагдажа, хэрэгынь судтэ vгтөө.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuudta.
ZURAG DEERE: Tiil soo beledxegdehen garai granaaduud. *(Sojuuzfoto)*

Xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylgiin plaaniiji dyyrgexe

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol „1939 ondo malazaliiji xygzөөxe gyrenei plaan tuxai" ene onoi apreeliiin 15-nai togtool soogoo, respyyblikiin kolxoozuud ba kolxoozniguudai 60000 tolgoi xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylxe plaaniiji batalhan jym. Ene togtooloi johoor, Bargazanai aimag 7500 tolgoi xonidiiji, Zediin—10000 tolgoi, Xiaagtiin—6500 tolgoi, Selengii—22000 tolgoi, Xoriiin—14000 tolgoi xonidiiji yrizyylxe johotoi baigaa.

Iskyysstvenneer yrizyylge bolbol malnuudai byxiidөө metizaacalagdalgiiji tuilalgiin yndehe huuri myn. Ene zilde xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylgiiji xereglelge bolbol plemennoi xusanuudta kolxoozuudai eriltiiji nileed baga bolgoxo ba merinoos erxim xusanuudiiji maksimaalьnaar xereglexe argabaidaliiji olgoxo baina.

Paarti ba praviitelьstvo bolbol xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylgede şuxala anxaral tabiza, kolxoozuudai ene xemzeenyydiiji jabuulxa xeregtenь ton jixe tuhalamzanuudiiji yzyylne. Şineer emxidxegdeze baigaa iskyysstvenneer yrizyylgiin pyynktnyyd xadaa gyrenei zөөriөөr oboruudovalagdana. Iskyysstvenneer yrizyylgiin kolxoozno pyynktnyydei xydelmerilegşed bolbol yrizyylhen xonin byriiingөө tylөө gyrenhөө preemi abna.

Manai respyyblikiin tyryy kolxoozuud bolbol iskyysstvenneer yrizyylgiiji 1936 onhoo xoişo өөhediingөө azaxiida jabuulza exilee. Selengiin aimagai, Zargalantiin somonoi, XYIII partsjeezdiin neremzete kolxooz bolbol tus yrizyylgiiji yrgenөөr xeregleze, xonidoigoo yylteriiji haizaruulgadaa hain rezylьtaad tuilaa.

Gebeş, jyrenxiidөө respyyblike dotor xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylge bolbol zilhee zil byri tahalduulagdana. 1937 ondo 168?4 tolgoi xonid yrizyylegdehen gexe gy, ali plaaniinь 48,7 proc. dyyrgegdehen jym. Xiaagtiin aimag bolbol yrizyylgiingee plaaniiji zil byride 50-haa deeşe proceent dyyrgenegyi. Ede byxii xadaa ene şuxala xemzeejabuulgiiji Raizo-nuudai ba kolxoozuudai xytelberilegşedei zyghөө xeregseegeegyi deerehee boldog. Edener xadaa bairanuudiiji sag soonь beledxedeggyi, xusanuudaa ba exe xoniduudaa antizootexniiçeskeer xaruuhaldaggyi ba iskyysstvenneer yrizyylgede kaadarnuudiiji beledxedeggyi baina.

1939 ondo xonidiiji iskyysstvenneer yrizyylge exilter ylehen bogonixon sag soo, eneende beledxelgiin byxii xydelmeriiji dyyrgexe şuxala. Yrizyylgiin bairanuudiiji xysed remontiirovalxa ba dotoronь dulaan (+17,+25 graadus) bailgaxa xeregtei. Tus bairanuudai xana, potoloogiinь budaxa ba pooliinь ugaaxa şuxala.

Xeden olon kolxoozuud xadaa xusanuud ba exe xoniduudaa sugtanь bailgana geze yngeregşe zilnyydei praaktika xaruulna. Ene xadaa xonidiiji xysed metizaacalgada, tedenei yylteriiji deeşelyylgede haad xene, iskyysstvenneer yrizyylgiin plaaniiji dyyrgexegyi jabadalda xyrgene. Darii sagaa xonid ba xusanuudiiji ilgaxa xeregtei.

Oiriin ydernyydei torşo soo, xusanuud xadaa iskyysstvenneer yrizyylgiin pyynktnyydte tahalagdahan ba tereende beledxegdehen baixa johotoi. Pyynkt byride veterinaariiin talaar ysed şalgagdahan, xusanuud bailgagdaxa johotoi.

Yrizyylgede tede xusanuudiiji dooro dursagdahan johoor tezeexe xeregtei: 1,2 kilograamm koncentraattai xolimog ybehen; 0,5 kgr. ovioos; 0,2 kgr. proos; 0,2 kgr. naran sesegei zmiix; 0,1 kgr. ootrybi; 0,5 iiitr hy; 0,2 kgr. morxoog; 10 graamm jahanai guril ba dabhiiji duraaranь. Ene noormo xadaa 70 kilograamm amidiin şignyyrtei xusanuudai tezeelgede rekomendovaalagdana.

Iskyysstvenneer yrizyylgede xusanuudai xabaadaza exilhenhee xoişo, tedenei speermiin saadiiji sag yrgelze adaglaza baixa xeregtei.

Yrizyylgede oroxo exe xonid xadaa targan, ybeşengyi baixa johotoi. Iskyysstvenne yrizyylgiin yçoodiiji hainaar tabixiin tula byxii exe xonidiiji noomerloxo xeregtei. Malnuudai yylteriiji deeşelyylgede, tedeniiji xysed metizaacalgada şuxala udxaşanartai iskyysstvenne yrizyylge bolbol byxii kolxoozuudta zişeete hainaar jabuulagdaxa johotoi.

I. Xazagaajev—BMASSR-ei Narkomzeemei zootexnig.

ПРАЧЕЧНА КОМБИНАТ

Наркомздравай барилгын таhагай хvсөөр, Улан-Удэдэ (Заудада) прачечна (хубсаhа угаадаг) комбинат баригдажа байна. Энэ барилгын жэлэй лимит хадаа 1530 тvхэригэй болоно. Мvнөө vедэ тус барилга хадаа гол тvлэб баригдажа дvvргэгдээд байна.

БМАССР-эй Совнаркомой тогтоолой ёhoop, энэ барилга болбол ноябриин нэгэндэ ашаглалгада орохо байна.

ОБОРОННО ХVДЭЛМЭРИИН ДЭБЖЭЛТЭ

ВКП(б)-эйн историческа XVIII съездын тогтоолой гараhанhaa хойшо Тунхэнэй аймагта оборонно хvдэлмэри vргэнөөр ябуулагдажа эхилээ.

Райвоенком ба Осоавиахимэй райсовет хоёр хамтаран, энэ зунай vедэ 600 гаран допризывнигvvд, вневойсковигууд ба осоавиахимэй членгvvдэй хабаадалгатайгаар 3 vдэрэй сэрэгэй сбор vнгэргөө. Тус сборто хабаадалсагшадые гансал сэрэгэй хэрэгтэй танилсуулаа бэшэ, харин уласхоорондын асуудалнуудаар, ВКП(б)-эйн XVIII съезд дээрэ оборонный нарком нvхэр Ворошиловай хэлэhэн vгэтэй ба СССР-эй Верховно Соведэй гурбадугаар Сессиин материалнуудтай танилсуулаhан байна. Мvн vглөө бvри 30 минут соо, дотоодын байдал тушаа текущи асуудалаар полит. информаци vнгэргэдэг байгаа. Тэрэшэлэн призывнигvvд, вневойсковигууд ба осоавиахимэй членгvvдэй хабаадалгатайгаар, Бурят-Монгол республикын 16 жэлэй ойн hайн vдэртэ зорюулаhан бэлэдхэлэй сбор vнгэргэhэн байна. Энэ сборто хамта 919 хvнvvд хабаадалсаба.

БМАССР-эй 16-хи жэлэй ойе тэмдэглэhэн hайн vдэртэ мориной урилдаан ба парад боложо, энэ соревнованида осоавиахимсvvд хадаа мориндо эрхим дvрэшэлтэй ба бэлэдхэлтэйгээ харуулжа, нэгэдэхи hуури абаа (Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи осоавиахимэй эхин организаци). Тус сборто байха vе соогоо элдэб оборонно значегуудай нормые vгэhэн байна. Жэшээлхэдэ, ворошиловскэ стрелогой нормые—21 хvн, ПВХО-гэй нормые 86 хvн, ГСО-гэй нормые 98 хvн г. м. хамта 205 хvнvvд vгөө.

Сборто суглаpaгшадай тон олонхинь бурядууд (75 проц), эдэнэр хадаа дисциплинын талаар, буудалгаар, строевой элэдхэл ба политическэб бэлэдхэлнvvдээр тон hайнууд байба. ВУП-ын начальник командир запас - комсомолец нvхэр Анохинов. Мvн, нvхэр Саргаев Гарма политхvтэлбэрилэгшөөр, нvхэр Хамаев взводой командираар хvдэлмэрилэхэ зуураа, hайн показательнуудые ха[...]

Бvхы составараа сборто[...] далсагшад болбол отличн[...] сэгнэлтэ абаhан байнад.

Сборой итогой суглаан[...] оборонно хvдэлмэриин [...] тухай докладай h[...] оборонно хvдэлмэриие hайж[...] хын тухай тогтоол абаа.

Гадна, райвоенком—к[...] СССР-эй Верховно Соведэ[...] тад нvхэр Цыбиковэй [...] туhаламжаар, осоавиахимэ[...] совет хадаа энэ зунай vе[...] элдэб значкистануудые [...] hэн байна гэбэл, ворош[...] всаднигай нормые 209 х[...] рошиловскэ стрелогой [...] 258 хvн, ПВХО-гэй норм[...] хvн, ГСО-гэй нормые 2[...] vгөө. Мvнөө vедэ 14 кру[...] хvдэлмэрилэнэ, энэ кру[...] хамта 329 хvнvvд hурана[...] нэй программаа дvvргэхэ [...] ойротожо байна.

Сентябриин 13-ай [...] аймагай совещани болоо. [...] вещани дээрэ партийна эх[...] ганизацинуудай оборонно [...] мэрииe ямараар ябуулажа[...] тухай хэлсээ. Тус хvдэл[...] vшөө ехэ дутуу дундануу[...] гэжэ тэмдэглээд, саашадаа[...] гаа дары усадхахын [...] ябуулагдаха хэмжээябуу[...] дые баталаба.

Мvнөө осоавиахимэй р[...] хадаа Бvхэсоюзна VI-хи о[...] химэй химическэ соревн[...] бэлэдхэлэй хvдэлмэри яб[...] байна. Энэ соревновани[...] найгаа ёhoop 8 газарта [...] нvvдэй хабаадалтайгаар [...] гэгдэхэ юм.

Айком ба райвоенкомат[...] ком нvхэр Цыбиков[...] бол оборонно хvдэлмэри[...] наар хvтэлбэрилэдэг дээр[...] аймаг доторхи оборонно х[...] ри дээдэ хэмжээдэ табиг[...]

Тус жэшээгээр, бvхы о[...] химэй райсоведvvд [...] мэрөө шэнэдхэн табихан[...] шухала.

КЛЕВ[...]

Осоавиахимэй VI химическэ Бухэсоюзна соревнованида бэлэдхэл

Осоавиахимэй VI химическэ Бvхэсоюзна соревновани хадаа 1939-оной ноябриин 10-hаа 30 хvртэр болохонь, тэрэшэлэн республиканскэ ба районно соревнованинууд октябриин 20 хvртэр vнгэргэгдэхэ байна.

Осоавиахимэй VI химическэ Бvхэсоюзна соревнованида хабаадалсажа, тvрvv hуури эзэлэгшэдые шагнаха байна. Шангуудань нэгэ мянган тvхэригhөө арбан мянган тvхэриг хvртэр тогтоогдонхой.

Манай ороной бvхы ажалшад хадаа химическэ хэрэгые амжалтатайгаар шудалажа байhанаа тус соревнованида харуулаха байна.

Бvхы хизаарнууд, республиканууд, областьнууд ба районууд энэ соревнованида бэлэдхэжэ эхилээ. Мvн тэрэшэлэн, манай Бурят-Монгол Республикын Осоавиахимэй организацинууд бэлэдхэлэй хvдэлмэринvvдые ябуулажа байна. Жэшээлхэдэ, Буркоопсоюзай дэргэдэхи Осоавиахимэй эхин организаци (тvрvvлэгшэнь Калмаков) хадаа соревнованиин бэлэдхэлдэ хабаалалсахын тула коллективэйнгээ хvдэмэрилэгшэдые медицинскэ харалгада оруулаhанайгаа hvлээр, августын 29-нэй vдэр занятидаа 10 минута соо противогазтайгаар hуужа, соревнов[...]гаа тренировкые h[...] vнгэргэбэ.

Нvхэр Калмаков б[...] өөрынгөө коллективэй[...] военнэ хэрэгые шудалу[...] тула 5 коноод 2 часhаа[...] хvртэр заняти vнгэргэд[...] на. Мvн тэрэшэлэн, М[...] бинад ба Мясокомбина[...] мэтын организацинууд [...] чэскэ соревнованида б[...] лэй хvдэлмэри ябуулна[...] ревнованида хабаадал[...] дай дунда полит-массов[...] дэлмэри vргэнөөр я[...] шухала байна.

Осоавиахимэй эхин о[...] зацинуудай ябуулжа [...] энэ хэрэгые эмхид[...] партийна, комсомольс[...] профсоюзна организа[...] туhалахань тон шухала[...]

Энэ шухала хэрэгые [...] тэйгээр угтажа бэлэ[...] орондо, ямаршье хvд[...] ябуулаагvй hуvhан ор[...] цинууд бии.

БМАССР-эй Госбанк[...] лектив болбол томох[...] ганизацинуудай нэгэн[...] логдобошье, Осоав[...] VI химическэ соревн[...] ямаршье бэдэдхэлгvй [...] Тэндэхи Осоавиахимэ[...] организаци (тvрvvл[...] Мошанова) болбол [...] тивэйнгээ дунда массо[...] дэлмэри муугаар ябуу[...]

Сан. Цырета[...]

ШЭНЭ ЭЛЕКТРОСТАНЦИ БАРИГДАЖА ЭХ[...]

Петропавловка. Зэдын аймагай коммунальна ажахын таhаг (даагшань нvх. Петров) болбол 100 киловатт хvсэтэй электростанциие шулуугаар барижа эхилбэ. Энэ электростанци хадаа аймагай центр ба тэрэнэй шадархи колхозуудые (Буденнын, Ленинэй ба Чапаевай нэрэмжэтэ колхозуудые) электричествын гэрэлээр хангаха байна. Энэ электростанци болбол 1940 оной январьда ашаглалгада vгтэхэ.

Энэ барилгын хvд[...]шэд (прораб Гаврил[...] гадир Дубов) хадаа б[...]шадай дунда социал[...]ска соревнованиие v[...] дэлгэрvvлжэ, бvхы б[...]раа vдэрэйнгөө норм[...] процент хvртэр дvvрг[...] шээлхэдэ, эрхим ста[...] нvхэр Дорошенко vд[...] нормые 200 процентh[...]лэн дvvргэнэ. Иимэнv[...] шээнvvдые бусадшь[...] нvхэдvvд харуулна.

Цыб. Жим[...]

DENGOOVSKO УYLICE, № 47

(Gurbadaxi niuurai yrgelzelel)

Tyrgelegtii. Bi xadaa biyroogoi xaagdaxahaa urid ton jaaraltai jyyme xexe johotoi hem! Dooktor G. gegşiin yge unşaxadaa, minii zosoo xodol ton honor, gaixamşag hanalnuud bii boldog jym!" Geed tyrgen garana.

* * *

Apreeliiin 2-oi yder, 10 çaas xaxadta, Dengoovsko yyliciin 47 noomeroi ger şadar niydende xaragdaxaar tiime gaixaltai jyyme baigaagyi. Gansal ştaatska xubsaha ymdehen xeden gospodaanarai xojor xojorooroo bolood, xoorondoo xөөreldeze, trotyaarai xojor zaxaar zaiza jabaxiinь xarxada, gaixamaar baiba. Biyroo tuşaa, yyliciin nygөө talada baihan baaxan traktiir soo xedexen ereşyyd stool ezeleed, anekdood xөөreldeze huunad. Yglөөnhөө xoişo xyşegөөr xaaltatai baihan sonxotoi, ultaxan şveicaarskanuud soo taban ştaadaixid muuxai tamxiaar agaar gutaaza huunad. Tiiheer baitar 11 çaasta balaiş ajatai bişe xebertei bolbo.

Nege zaluuxan basagan, tereenei xoinohoo xydelmerişed janziin xojor xynyyd hubaraldahaar jireze, fiirmiin garşag xaraad, biyroo oruu orşobo. „Zaiza" jabahan xojor ştaadaixid tedeniiji xaraad, beje bejedee mihed gelsene. Teed, xedii minuuta bolood baixada,—ynөөxi basagan ba xojor xydelmerişedei I. G. Şleimerei fiirmiin yydende xyrexe bazaar,—nahataişag xedii xynyyd, olon zaluu basagad, xojor xygşөөrge exenernyyd fiirmiin yydende xyreze jirebed. Zarimaniinь xөөreldezeşji exilebe.

Trotyaaraar zaiza jabahan ştaadaixidiiji, şveicaarska soo huuhan ereşyyliiji ba piiviin xazuuda baihan gospodaanariiji xen-negen adaglazarxioo haa, etigelgyi sedxil tyrexe baixa hen.

I. G. Çleimerei fiirmiin biyroodo orogşod, tendehee garnagyi. 47-doxi ger teeşe xynyydei jirelge byril olon bolzo baina. Tyryyn korridoor soo, tiiheer byxii geşxyyriiji zubşaad ton yylice xyrter ooçredь bolbo. Yderei 11 çaas bolxodo, ooçredь yşөө nemeze baigaa. Zaiza jabahan ştaadaixidai negeniinь xazuudaxidaa xelene: „Ende mianga garan le xyn suglaraba xa... jyrdөө mianga nege zuugaad, mianga xojor zuugaad xyn biil geeşe aa gy..."

Tiixe yjede biyroogoi deede dabxarta gospodiin Emiilь Blaake ba ondoo xeden gospodaanuud huuna. Uur suxalhaa ulaihan şaraitai, turanxaişag mariaatai xyn bişegei stooloi saana huuna.

„Endehee ene bejeeree arilagtii!—geze ynөөxi xyn xaşxarana.

Bultanainь garhanai hyyleer, bişegei stooldo huugşa gospodiin ablaagyi huud geed, suxalaa taraaxaa oroldohon janza yzyylbe. Targan tomo yzegyydeer bişehen sonosxoltoi gazeed, urdanь stool deere xebtene.

V. Gootskiin orşuulga.

600 ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ

Энэ hуралсалай жэлэй эхиндэ РСФСР-эй городуудта 150 ба хvдөө нютагуудта 250 hургуулинууд баригдаhан байна. 1940 оной январиин 1 болтор ажаглалгада орохо ёhотой, vшөө 200 городской hургуулинуудай барилгануудань дvvрэжэ байна. Эдэ Һургуулинуудта физкультурна ба практическа занятинуудые vнгэргэлгэдэ хэрэглэгдэхэ залнууд тvхеөрэгдэhэн, уужам ба гэрэлтэй классуудтай байна.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Бурглавлит № 17[...]